

Handläggare
Susanne Angemo
Karin Svensson
Ylva Opard

Datum
2017-11-13

Diarienummer
KSN-2017-3756

Kommunstyrelsen

Verksamhetsplan för kommunstyrelsen 2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna verksamhetsplan och budget för 2018 i ärendets **bilaga**.

Sammanfattning

I verksamhetsplanen har kommunfullmäktiges nio inriktningsmål och de 75 uppdrag som berör kommunstyrelsen konkretiserats i form av åtgärder. Inom nio områden har uppdragen kompletterats med nämndmål och strategier för att fånga utvecklingsområden som ligger under kommunstyrelsens ansvar. Kommunfullmäktige har tilldelat kommunstyrelsen ett kommunbidrag på 380 miljoner kronor för 2018 där ett effektiviseringskrav om 2,9 miljoner kronor är medräknat.

Ärendet

Kommunfullmäktige har i beslutet om Mål och budget i november 2017 tilldelat kommunstyrelsen ett kommunbidrag på 380 miljoner kronor för 2018 där effektiviseringskravet för kommunstyrelsen om 2,9 miljoner kronor är medräknat.

Föredragning

Verksamhetsplanen visar vilka åtgärder kommunstyrelsen behöver genomföra för att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2018-2020 förverkligas. Verksamhetsplanen har ett treårsperspektiv för att följa tidsperspektivet i Mål och budget. Det innebär ett utrymme att identifiera åtgärder som kan genomföras under en längre tidsperiod än ett år.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan fungerar som ett uppdrag till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att omsätta i praktiken. Baserat på antagen verksamhetsplan för kommunstyrelsen har en verksamhetsplan för kommunledningskontoret utarbetats. Denna innehåller en plan för kommunledningskontorets praktiska genomförande och kommer att

anmälas till kommunstyrelsen under februari 2018. Stadsbyggnadsförvaltningen kommer på motsvarande sätt att arbeta fram en operativ plan för hur förvaltningen omsätter kommunstyrelsens åtgärder.

I föreslagen verksamhetsplan har kommunfullmäktiges nio inriktningsmål och de 75 uppdrag som berör kommunstyrelsen konkretiserats i form av kommunstyrelsens åtgärder. Inom nio områden har uppdragen kompletterats med nämndmål och strategier för att fånga utvecklingsområden som ligger under kommunstyrelsens ansvar. För att följa utvecklingen och bedöma måluppfyllnad har indikatorer och nyckeltal identifierats och bilagts handlingen.

Åtgärder från beslutade program och handlingsplaner där kommunstyrelsen har ett huvudansvar för genomförandet har inarbetats i verksamhetsplanen. Syftet är att uppnå en mer sammanhållen styrning med minskad styrträngsel, färre målkonflikter samt en ökad möjlighet till tydliga prioriteringar. Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, som är på gång att beslutas, är inarbetat i verksamhetsplanen. Om ändringar görs relaterat till detta program eller något befintligt program i samband med programuppföljningen kommer verksamhetsplanen att revideras i linje med dessa ändringar i samband med apriluppföljningen. Apriluppföljningen kommer också visa vilka av dessa åtgärder som planeras genomföras under 2018.

Under hösten har kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen genomfört riskanalyser. Riskanalyserna har legat till grund för kommunstyrelsens internkontrollplan samt i några fall resulterat i åtgärder som har omhändertagits i kommunstyrelsens verksamhetsplan. Kommunstyrelsens internkontrollplan behandlas i separat ärende.

Ekonomiska konsekvenser

Driftbudget

Under 2018 budgeteras kostnaderna att uppgå till 3 089 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag på 380 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter som budgeteras till 1 972 miljoner kronor och fördelning med 738 miljoner kronor. I fördelning återfinns nämndernas del av stabskostnader, IT-verksamheten samt arbetsplatser.

Kostnaderna inom politisk verksamhet (1) avser förtroendevalda, partistöd, revision, politiska sekreterare, medaljmiddag, medlemskap i förbund, nämndadministration med mera.

Verksamhetsområde infrastruktur/skydd (2) omfattar för kommunstyrelsens del infrastruktur, stadsdelsutveckling, näringslivsutveckling, hållbar utveckling, mark-, fastighets- och exploateringsverksamhet, turism, skydd med mera.

Verksamhetsområde kultur och fritid (3) består av åtaganden rörande Linnéträdgårdarna och räntebidrag till föreningar.

Verksamhetsområde vård och omsorg (5) omfattar förebyggande arbete bland barn och unga/sociala investeringar.

Inom affärsverksamhet (7) återfinns intäkter och kostnader för extern uthyrning av fastigheter.

Inom verksamhetsområde kommunledning och gemensam verksamhet (8) redovisas kostnader för kommunens övergripande kommunikationsåtgärder, kommungemensamma IT-system, kostnader för personalorganisationer, arbetsgivarpolicy, större delen av kontorets lönekostnader, hyror, administrativa kostnader, gemensam service med mera.

Kommunstyrelsen föreslås fördela budgeten per verksamhetsområde enligt följande:

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget Kommunstyrelsen 2018 (belopp i tkr)					
	Kommunbidrag 2017	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	61 667	63 529	0	335	6 495	69 793
2 Infrastruktur	145 838	168 198	0	64 777	0	226 461
3 Kultur och fritid	8 928	8 139	0	0	0	7 625
5 Vård och omsorg	10 000	4 300	0	0	0	4 300
6 Särskilt riktade satsningar		0	0	2 706	0	2 706
7 Affärsverksamhet	17 110	18 068	0	73 090	0	91 158
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	112 140	117 622	1 440	1 828 733	731 205	2 686 593
TOTALT	355 683	379 856	1 440	1 969 641	737 700	3 088 637

Under 2018 budgeteras kostnaderna att uppgå till 3 089 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag på 380 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter som budgeteras till 1 972 miljoner kronor och fördelning med 738 miljoner kronor. I fördelning återfinns nämndernas del av stabskostnader, IT-verksamheten samt arbetsplatser.

Investeringsbudget

Investeringar 2018 (belopp i mnkr)	Budget 2018
Ram enligt Mål och budget 2018	209
Varav:	
Markförvärv (SBF)	100
Fastighet underhåll och förvärv (SBF)	56
Stadshus 2020 (SBF)	3
IT-system (KLK)	47
Gemensam service (KLK)	3
Överförda medel från föregående år (prognos)	109
Total investeringsram 2018	318

Kommunstyrelsen har tilldelats 209 miljoner kronor för investeringar 2018. Till det tillkommer pågående investeringar som ännu inte avslutats och ska fortsätta under 2018. Kvarvarande medel av pågående investeringar för 2017 uppgår preliminärt till 109 miljoner kronor. Den totala preliminära investeringsbudgeten uppgår till 318 miljoner kronor. I samband med årsbokslutet görs ny sammanställning över pågående projekt och i samband med uppföljning för första kvartalet 2018 kommer investeringsbudgeten att vara uppdaterad.

Investeringsramen för markförvärv har höjts till 2018 för eventuella strategiska markförvärv. Även fastighetsverksamhetens investeringsram har höjts. Utöver eventuella förvärv av bostäder för sociala ändamål och löpande underhåll av bostäder och egenägda lokaler, innebär genomgången av fastighetsbeståndet inom Ulleråker att det klarlagts vilka lokaler som ska kvarstå och utvecklas, vilket innebär att underhållsinvesteringar behöver utföras. Vidare innebär återköpet av Hammarskogs herrgård att investeringsmedel behöver reserveras dels då underhållet är eftersatt, dels kopplat till beslut om framtida användning av områdets fastigheter.

Kommunledningskontoret

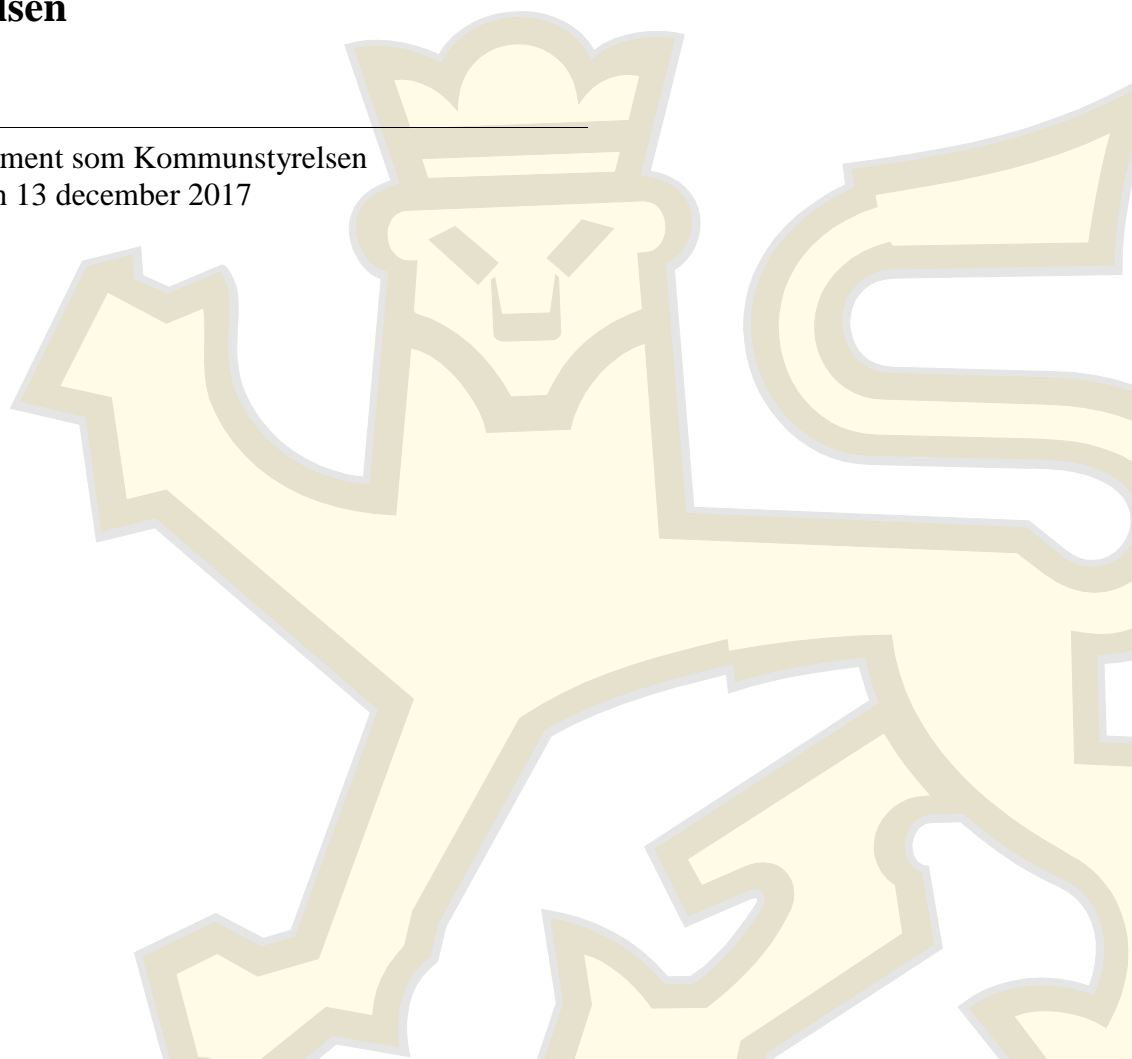
Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Verksamhetsplan och budget 2018-2020

Kommunstyrelsen

Ett aktiverande dokument som Kommunstyrelsen
fattade beslut om den 13 december 2017



Dokument-ID	Dokumentnamn	Fastställd av	Gäller från	Sida
	Verksamhetsplan och budget 2018	Kommunstyrelsen	2018-01-01	1 (62)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad	
KSN-2017-3756	Kommunstyrelsen	Christoffer Nilsson		

Inledning

Kommunstyrelsens uppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktspflicht över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering samt kris- och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Kommunledningskontoret (KLK) och stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) stödjer KS.

Kommunledningskontoret stödjer KS att:

- leda arbetet med kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget
- styra kommunens övergripande ekonomi, inklusive finansförvaltning, medelsförvaltning och budget samt att följa upp dessa
- utveckla samhället övergripande bland annat när det gäller den regionala utvecklingen, det internationella arbetet och kommunens näringslivsarbete
- leda och samordna kommunens personalpolitik, kommunikationsarbetet, IT-utveckling och digitalisering, upphandling, säkerhetsarbete samt ansvara för stadsarkivet
- följa upp kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrdokument
- leda det övergripande arbetet med miljömässig hållbarhet och minskade klimatutsläpp
- arbeta med social hållbarhet och demokratiutveckling.

Stadsbyggnadsförvaltningen stödjer KS att:

- sköta kommunens mark- och exploateringsverksamhet, översiktsplanering samt fördjupad översiktsplanering
- utveckla landsbygden, planera samt förvärva, överlåta och upplåta fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter av kommunens fasta egendom
- leda och samordna kommunens strategiska lokalförsörjning, in- och uthyrning av lokaler till kommunala verksamheter (inte idrotts-och fritidsanläggningar), in- och

uthyrning samt förvaltning av kommunens bostäder för personer som omfattas av socialtjänstlagen

- arbeta övergripande med kollektivtrafikfrågor samt stadsdelsutveckling.

Politisk plattform

Vår vision är att alla Uppsalabor ska kunna leva ett gott liv och känna framtidstro. Vi vill att alla ska ha jämlika möjligheter att forma sina liv, i staden såväl som på landsbygden, i hela vår kommun. För att vi ska lyckas med det måste jobben, välfärden och klimatet stå i fokus.

Uppsala är en del av ett samhälle och en värld som står inför behovet av att göra en stor klimatomställning, minska klyftorna mellan människor och skynda på utvecklingen för ett jämställt samhälle. Därför genomför vi åtgärder för att stärka den ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarheten.

Befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen i Uppsala ställer krav på att vi har en långsiktigt hållbar ekonomi för framtiden. Ordning och reda i kommunens ekonomi är en förutsättning för morgondagens välfärd. Varje skattekrona ska därför användas på ett ansvarsfullt sätt för att gynna en hållbar välfärd, arbetsmarknad och klimatomställning.

I takt med befolkningsökningen måste också arbetsmarknaden växa. Vår målsättning är 70 000 nya jobb till år 2050. Vi ska skapa bättre förutsättningar för fler jobb och företag och bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik med åtgärder för att fler ska komma i arbete. Uppsala kommun ska tillsammans med det lokala näringslivet, universiteten, civilsamhället och andra aktörer skapa fler och förbättrade möjligheter för företagande i kommunen. Vi behöver också säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning inom välfärdens verksamheter och genomföra en satsning på extratjänster för nyanlända och långtidsarbetslösa.

Fler och växande företag hör ihop med fler lokaler för företag, handel och service. Vi vill ha levande stads- och kommundelar med god trivsel som genomsyras av social hållbarhet och att Uppsala ska vara den bästa platsen för människor att leva, bo och utvecklas i. I Uppsala ska det också finnas bostäder för alla. Vårt mål är att bygga 3 000 nya bostäder per år med närhet till förskolor, skolor, handel och service. För att möjliggöra detta ska vi fortsättningsvis bedriva en aktiv markpolitik med tydliga hållbarhetskrav, påskynda planläggningsprocesser och öka antalet byggaktörer i kommunen. Genom en satsning på billigare hyresrätter med investeringsstöd, fler boenden för våra äldre och åtgärder för att minska arbetslösheten ska vi bryta segregationen.

I samband med att vår kommun växer måste klimatomställning, cirkulär ekonomi och grön tillväxt stå i fokus. Vår målsättning är ett fossilfritt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050. Vi intensifierar arbetet med Uppsala klimatprotokoll, inför klimatväxling, drar igång jakten på plasten och ställer om till fossilfri fordonsflotta samt förbereder för transformation. Gång, cykling och kollektivtrafik, liksom större utrymme för träd och stadsodling, prioriteras i vår hållbara stadsutveckling. I klimatarbetet ökar vi takten med klimatanpassning, där såväl översvämning som brist på dricksvatten, liksom värmeböljor är de mest problematiska

effekterna av klimatförändringen. Biogasproduktionen ska öka och elektrifieringen av fordonstrafiken ska underlättas. Vi ska modernisera naturvården genom att ta fram digitala lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvård och grön infrastruktur. Vi reviderar naturvårdsprogrammet och arbetar med verktyg för ekologisk kompensation. Vi ökar takten i arbetet med att fasa ut oönskade kemikalier i förskolan, samt radon från bostäder. Vi gör också en satsning på ekologisk och närodlat mat till förmån för miljön och lantbrukare i Uppsala med omnejd.

Uppsala ska vara ett föredöme i arbetet för ett jämlikt och jämställt samhälle och i upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna. Därför ska vi fortsätta införa jämställda löner, motverka våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, motverka strukturella löneskillnader genom att införa rätten till heltid i hela kommunen och förbättra arbetsvillkoren inom välfärdsyrkena. Samtidigt ska Uppsala utvecklas till en äldrevänlig stad. Kommunens insatser ska utgå från individens behov av vård och hälsofrämjande insatser, där kultur och en meningsfull fritid är avgörande. Ett konkret utvecklingsarbete ska leda till att alla ska kunna leva ett gott liv i frihet med bibehållen hälsa.

I Uppsala ska trygghet vara en rättighet för alla - inte ett privilegium för några få. För att vår kommun ska vara trygg måste vi arbeta förebyggande men också vidta åtgärder för att bekämpa otryggheten här och nu. Vi ska därför ta fram en policy och handlingsplan för trygghet och säkerhet i Uppsala kommun. Genom att utveckla kulturskolan och stärka Uppsalas föreningsliv genom att utöka stödet till våra föreningar vill vi ge fler Uppsalabor tillgång till en meningsfull fritid.

Tillsammans ska vi stärka det som i grunden gör Uppsala starkt och bygga en kommun där alla ges möjlighet och alla behövs.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2018–2020. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget.

Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom:

- Uppdrag
- Nämndmål
- Budget

Barn- och jämställdhetsperspektivet ska beaktas vid genomförande av åtgärderna i kommunstyrelsens verksamhetsplan. I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Det är förvaltningens uppgift att omsätta dessa planer i praktiken. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med egna nämndmål, strategier och åtgärder.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i <i>Mål och budget</i> . Nämnden tar fram åtgärder för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen. Vid behov kan nämnden också ta fram strategier för genomförandet av uppdragen.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2018 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egenregin eller om den gäller alla.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (t.ex. program eller handlingsplan).

Innehållsförteckning

Inledning	1
Kommunstyrelsens uppdrag	1
Politisk plattform.....	2
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget.....	4
Innehållsförteckning	5
Inriktningsmål.....	6
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	6
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i.....	11
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.....	16
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna.....	28
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	32
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.....	37
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	37
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	38
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	41
EU-bidrag och statsbidrag.....	49
Budget 2018	50
Kommunstyrelsens driftbudget	50
Kommunstyrelsen - kommunledning	50
Kommunstyrelsen - stadsbyggnad	51
Kommunstyrelsens investeringar	52
Exploatering	52
Bilaga 1 Styrdokument	54
Bilaga 2 Uppföljningsplan.....	56
Bilaga 3 Kommunstyrelsens nyckeltal.....	57

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Nämndmål 1.1: Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen.

För att kunna möta framtidens utmaningar, inte minst de demografiska, behövs en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska planeringen har därför fokus på ekonomisk styrning i syfte att stärka Uppsala kommuns finansiella ställning både på lång och kort sikt. Ansvarsfull resursanvändning är en grundläggande förutsättning för framtida utveckling och ska genomsyra kommunens verksamheter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera den nya ekonomimodellen som ger möjlighet till transparent, tydlig och enklare uppföljning, utifrån vilken kommunen sedan kan styra resurser på ett effektivare sätt. (riskåtgärd)	-	En transparent och enkel uppföljning.
Samlat grepp om kommunens IT-leverantörer och IT-avtal.	Strategisk IT-plan	Effektivare underhåll och säkrad modell för nyttohemtagning.
IT-lösningar för ekonomi, planering och uppföljning utvecklar analys, främjar hållbar ekonomisk styrning samt underlättar i det dagliga arbetet.	Strategisk IT-plan	Bra analyser.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål 1.1 Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen.

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Ekonomiskt resultat, kommun (2016)				
1a. Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	3,6%		2,0%	~
1b. Förändringen av skatt och kommunalekonomisk utjämning	8,6%		1.1b ≥ 1.1c	~
1c. Förändringen av nettokostnad för egentlig verksamhet.	2,5%		1.1b ≥ 1.1c	~
2. Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (2016)				
	12	20	15	↘
3. Låneskuld per invånare				
	66	-	Öka < 5%	↗

N1.1.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

N1.1.2. Källa: Kolada (N03034). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

N1.1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde saknas. Uppdateras en gång per år (februari).

Nämndmål 1.2: En samordnad och ekonomiskt hållbar stads- och landsbygdsutveckling med tydliga prioriteringar.

Uppsala växer och skapar behov av investeringar i stads- och landsbygdsutveckling. Genom tydliga projekt- och portföljstyrningsprocesser - som är kända av interna och externa samarbetspartners - säkerställs en långsiktig planering och prioriteringar. Tillsammans med samordning av investerings- och exploateringsprojekt ger det förutsättningar för maximal utväxling av varje investerad skattekrone.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla lokalförsörjningsprocessen i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler (pedagogiska lokaler, verksamhetslokaler, administrativa lokaler och sociala bostäder). (riskåtgärd)	CEMR art 25	Högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.
Säkerställa att portfölj- och projektstyrningsprocesserna för samhällsbyggnadsprojekt har etablerats och är kända av nämnder och bolagsstyrelser. Säkerställa att externa exploatörer och andra samarbetspartners har fått tillgång till informationen.	-	Lägre kostnader för samhällsbyggande. Exploatörer har förtroende för kommunen.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna.

Uppdrag: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Aktivt och strategiskt söka extern finansiering för identifierade områden.	CEMR art 9	Ökad extern finansiering.
Utveckla arbetet med fördelningsmodeller för exploateringsavgifter.	-	Ökad extern finansiering.
Säkerställa att nämnder har förutsättningar till omvärldsbevakning och analys för att säkerställa att kunskap om möjliga externa finansieringskällor finns.	-	Ökad extern finansiering.
Samverkan med näringsliv och universitet för investeringar och etableringar kring testbäddsverksamhet i stadsutvecklingsprojekt.	-	Extern finansierad innovation i stadsutvecklingsprojekt.

Uppdrag: Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla kommungemensamt digitalt ledarskap i kommunkoncernen.	-	Ökad verksamhetsnytta med stöd av digitalisering.

Koordinera och utveckla stödet till nämnder och bolag för att integrera IT-utveckling och digitalisering i verksamheten.	-	Ökad verksamhetsnytta med stöd av digitalisering.
Arbeta med digitalisering och e-tjänster som berör näringslivet.	Näringslivsprogram	Näringslivet är nöjda med kommunens service.

Uppdrag: I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Förbättra företagservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet.	Näringslivsprogram	Näringslivet är nöjda med kommunens service.
Utveckling av information och kommunikation för näringslivet med utgångspunkt i företagarnas behov.	Näringslivsprogram, CEMR art 6	Näringslivet är nöjda med kommunens service.
Öka samverkan i kommunen kring näringslivsfrågor.	Näringslivsprogram	En samordnad hantering utifrån företagens behov.
Se över hur vi med klok ytanvändning kan öppna nya möjligheter för näringslivets fysiska etableringar.	-	Tillgång till attraktiva kontorslokaler för näringslivet.
Information som riktar sig till näringslivet ska erbjudas på fler språk än svenska.	Näringslivsprogram, CEMR art 6	Företagare med annat modersmål än svenska är nöjda med kommunens service.
Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	Näringslivsprogram, CEMR art 6	Företagare med annat modersmål än svenska är nöjda med kommunens service.
Öka kunskapen om kommunens service och dialog med näringslivet med fokus på jämställdhet.	Näringslivsprogram, CEMR art 5	Jämställd kommunal service.
Främja utveckling, paketering och samordning av de lokala och nationella erbjudanden som finns för stöd, råd och information riktat till näringslivet.	Näringslivsprogram	En samordnad hantering utifrån företagens behov.

Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ge stöd i genomförandet av jämställdhetsanalyser och framtagande av åtgärder inom KS ansvarsområden och i övriga ansvarsområden i kommunkoncernen.	CEMR art 9	Goda förutsättningar för åtgärder som bidrar till ökad jämställdhet.

Utveckla utbildning och metodstöd för jämställdhetsanalyser.	CEMR art 9, Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Goda förutsättningar för åtgärder som bidrar till ökad jämställdhet.
Utveckla det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering (styrning, indikatorarbete, beslutsärenden).	CEMR art 9	Centrala verksamhetsprocesser är jämställdhetsintegrerade.
Identifiera ett utvecklingsområde i KS verksamhet och genomför analys av området. Föreslaget område: gemensam service.	CEMR art 9	Underlag finns för att ta fram åtgärder för en ökad jämställdhet inom analysområdet.
Utveckla kommunens långsiktiga arbete för att stärka implementering av jämställdhetsanalyser och åtgärder.	CEMR art 9	Arbetet med jämställdhetsintegrering bedrivs i ordinarie kanaler, verksamheter och funktioner.

Uppdrag: Genomföra könskonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla utbildning och metodstöd för könskonsekvensbeskrivningar.	CEMR art 9	Goda förutsättningar för jämställda investeringar.
Stödja med att ta fram statistiskt underlag (könsuppdelad verksamhetsstatistik och kostnader).	CEMR art 9	Goda förutsättningar för jämställda investeringar.
Säkerställa att en bedömning av huruvida en könskonsekvensbeskrivning är relevant görs inför varje investeringsbeslut. Där det bedöms som relevant ska en könskonsekvensbeskrivning alltid genomföras.	CEMR art 9	Investeringar görs med hänsyn tagen till konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Uppdrag: Ta fram en långsiktig investeringsplan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla investeringsprocessen som en del i arbetet med att utveckla Mål och budget-processen.	-	Långsiktigt hållbar investeringsplanering.
Utveckla en strategiskt långsiktig investeringsplan för Uppsala kommun.	CEMR art 9	Långsiktigt hållbar investeringsplanering.
Utveckla arbetet med grön finansiering av kommunens investeringar.	-	Långsiktigt hållbar investeringsplanering.
Analysera investeringsplanen med fokus på exploateringsmöjligheter och möjlighet till medfinansiering till kommande investeringar.	-	Långsiktigt hållbar investeringsplanering.

Uppdrag: Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten. (KS och fastighetsbolagen)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla en försäljningsprocess, som en del av arbetet med möjlig avyttring av tillgångar.	-	Goda förutsättningar att möta kommande investeringsbehov genom att avyttra tillgångar.
I samverkan med bolagsstyrelser kartlägga tillgångar eller objekt i kommunkoncernen som kan vara möjliga att avyttra.	-	Goda förutsättningar att möta kommande investeringsbehov genom att avyttra tillgångar.
Vidareutveckla en simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar.	-	Rättvisande bedömning av effekten av eventuella avyttringar.

Uppdrag: Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen. (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar.	-	Högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.
Markanvisa på ett sätt som ger mångfunktionalitet.	-	Högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.
Kartlägg möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid.	Miljö- och klimatprogram etappmål 4, CEMR art 3	Högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.

Uppdrag: Ta fram en modell för att klimatväxla flygresor för kommunkoncernen. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram en modell för att klimatväxla flygresor för kommunkoncernen.	-	Ett klimatneutralt flygresande.
I nya riktlinjer för persontransporter i tjänst införa regelverk för klimatväxling.	-	Ett klimatneutralt flygresande.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Nämndmål 2.1: Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö.

För att möta en osäker framtid har Uppsala en redundant och flexibel struktur för trygghets- och säkerhetsarbetet. Det gäller såväl förmågan att förebygga lokala och regionala händelser som förmågan att i samverkan hantera allvarliga störningar om de inträffar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera säkerhetspolicyn i kommunkoncernen och verka för stärkt säkerhetskultur.	CEMR art 21	Stärkt trygghets- och säkerhetsmedvetande i kommunen.
IT-lösningar som stärker säkerheten och möjliggör effektiv krisledning.	Strategisk IT-plan	Snabbare och tydligare informationsförmedling och bättre förmåga till lägesbild.
Ta fram ett handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) för hur kommunen ska verka för skydd mot andra olyckor bränder.	-	Tydlig ansvarsfördelning och bättre samordning av uppdrag inom LSO.
Ta fram styrdokument för kameraövervakning för såväl allmän som icke allmän plats.	-	Samsyn kring när och hur kameraövervakning bör användas i kommunala verksamheter och det offentliga rummet.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål 2.1

Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö.

Indikatorer	Nuvärde				Jämförvärde	Mål-sättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män	Annan			
1. Ungdomars som alltid känner sig trygga på stan eller i centrum, andel	34	20	47	41	36	Öka	↘
2. Personer som känner sig trygga vid Resecentrum	42	30	57	-	-	Öka	-
3. Våldsbrott och personrån vid Resecentrum							
3a Våldsbrott	41	-	-	-	48	Minska	~
3b Tillgreppsbrott	50	-	-	-	44	Minska	~

N2.1.1. Källa: Liv och hälsa ung (åk 7 och åk 9 i grundskolan, åk 2 i gymnasieskolan). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

N2.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017 (september). Jämförvärde saknas. Uppdateras en gång per år. Indikatorn är så ny att det inte går att utläsa någon trend.

N2.1.3. Källa: Polisens uppföljning av medborgarlöftet kring åtgärder vid Uppsala resecentrum. Nuvärde avser genomsnitt för 2014-2016. Jämförvärde avser genomsnitt de senaste tre åren. Uppdateras en gång per år.

Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Inventera och utvärdera befintliga instrument för innovationssamverkan med lokala universitet och näringsliv såsom samverkan med STUNS, Innovation Akademiska, Uppsala universitet samt SLU Innovation.	-	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet i samverkan med näringslivet.	ÖP	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
Etablera ett innovationsledningsstöd till kommunens bolag och nämnder i samband med innovationsnära verksamhetsutveckling, metoder för omvärldsbevakning och innovationssamverkan med universitet och näringsliv.	-	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
Främja samarbetet mellan de innovations- och företagsstödande organisationerna.	Näringslivsprogram, CEMR art 27	God innovationsförmåga bland Uppsalas företag.
Stimulera och synliggör innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling.	ÖP	Fler innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling.
Underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion samt minska kemikalieanvändning i varor och tjänster.	Miljö- och klimatprogram etappmål 5	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion.
Stödja miljö- och klimatdriven affärsutveckling i det lokala näringslivet bland annat genom upphandling med miljö- och innovationsinriktning.	Miljö- och klimatprogram etappmål 8	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion.
Genomför kontinuerliga testbäddsprojekt för verifiering av ny miljöteknik.	Miljö- och klimatprogram etappmål 8	Ökad utveckling av miljöteknik.
Efterfråga nya tekniska och innovativa lösningar i markanvisningsprocesser. Etablera utvärderingsmodell och villkor för efterlevnad.	-	Innovation i samhällsutvecklingsprojekt.
Främja ny teknik och bidra till att Uppsala etableras som region där innovationer och innovatörer frodas.	Strategisk IT-plan	God innovationsförmåga i regionen.
Tillgängliggöra kommunens data för externt användande i största möjliga utsträckning (öppna data).	Strategisk IT-plan	Goda förutsättningar för innovation hos näringsliv och universitet.
Aktivt internationellt kunskapsutbyte inom digital utveckling.	Strategisk IT-plan	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.

Uppdrag: Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera platsvarumärket i samverkan med berörda	Näringslivsprogram	Ett starkt

organisationer, näringsliv och universitet.		platsvarumärke.
Arbeta för att synliggöra Uppsala som ett tydligt alternativ för företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen.	Näringslivsprogram	Fler företag väljer Uppsala vid etablering i regionen.
Främja arbetet i regionen med internationalisering.	Näringslivsprogram	Underlätta expansion för kunskapsintensiva branscher.
Utifrån insikterna i nollmätningen omsätta de i kommunikationen för att öka attraktionskraften.	-	Ett starkt platsvarumärke.

Uppdrag: Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. (KS, KTN, GSN och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Leda och samordna arbetet med att ta fram en strategi.	-	En långsiktigt hållbar förvaltning och utveckling av kulturmiljön.
Etablera former för att tidigt identifiera kulturmiljön som värdeskapare i exploateringsprojekt.	-	En långsiktigt hållbar förvaltning och utveckling av kulturmiljön.
Öka kunskapen om och bredda kvaliteter i kulturmiljöer.	ÖP	En långsiktigt hållbar förvaltning och utveckling av kulturmiljön.

Uppdrag: Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom *the Rise of systematic biology* för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris. (KS, GSN, PBN och KTN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda möjligheterna att inrätta naturreservatet Årike Fyris.	-	Ökad tillgång till stadsnära skyddad natur i Uppsala.
Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan.	-	Ett starkt platsvarumärke.

Uppdrag: Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar natur, lokal kultur och lokala produkter. (KTN, KS och DUAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta för fler företagare inom besöksnäringen där kultur och kreativa näringar har stor potential.	Näringslivsprogram	Fler företag inom besöksnäringen.

Genomför projekt om den lokala cirkulära livsmedelskedjan som drivkraft för en hållbar samhällsutveckling.	Landsbygdsprogram	Ökad lokal livsmedelsproduktion.
Se över vilka områden som ska prioriteras för besöksnäringen i kommunen kopplat till eko (natur)-, och kulturturism.	Landsbygdsprogram	Fler företag inom besöksnäringen.
Tydliggöra de kommunala åtagandena inom natur- och kulturturismen i kommunen.	Landsbygdsprogram	Ökad natur- och kulturturism i Uppsala.
Stödja miljö- och klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling genom effektiv samverkan mellan det lokala närings- och samhällslivet.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 8	Fler företag inom miljö- och klimatområdet.

Uppdrag: Driva och utveckla projektet "Ren Stad" i samverkan med andra aktörer för att upprätthålla en trygg, vacker, tillgänglig och säker kommun. (KS och GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med andra aktörer arbeta för ett renare, snyggare och mindre nedskräpat Uppsala och bidra till ökad trivsel och säkerhet för både kommuninvånare och besökare.	CEMR art 21	Ett mindre nedskräpat Uppsala som bidrar till ökad trivsel och säkerhet.

Uppdrag: Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden. (KTN, IFN, KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Grundprinciper för lokalisering och utveckling av social infrastruktur inklusive fritidsanläggningar. Utveckla långsiktiga lokaliseringstrategier samt grundprinciper för lokal- och anläggningstyper på kommun-, stadsdels-, och närområdesnivå.	ÖP, CEMR art 25	Geografiskt likvärdig tillgång till samlings- och kulturlokaler. Möjlighet till samutnyttjande beaktas.
Bidra till översynen med fokus på geografisk analys, tillgänglighet, befintligt lokalbestånd och liknande.	-	Geografiskt likvärdig tillgång till samlings- och kulturlokaler. Möjlighet till samutnyttjande beaktas.
Utifrån definierade behov säkerställa ekonomisk hållbarhet genom mångfunktionalitet. Säkerställa tillgång till ytor vid genomförande.	-	En högre grad av mångfunktionalitet i nya lokaler.

Uppdrag: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stödja nämnder och bolag i att ta fram egna ledningsplaner utifrån den övergripande planen.	-	Nämnder och bolag kan hantera störningar utifrån en kommunge-

		mensam samverkan.
Genom utbildning och övning höja förmågan till krisberedskap och kriskommunikation i kommunens alla verksamheter.	-	Nämnder och bolag kan hantera störningar utifrån en kommungemensam samverkan.
Aktualisera Risk- och sårbarhetsanalys och tillhörande styrdokument enligt överenskommelse kommunernas krisberedskap (LEH).	-	Uppsala kommun är förbredd inför ett kommande samordnat arbete med risk- och sårbarhetsanalys.
Aktualisera Styrel (styrning av el vid eleffektbrist).	-	Uppsala kommun är förbredd inför ett kommande samordnat arbete med Styrel.

Uppdrag: Stärka planeringen av det civila försvaret. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genom utbildning och övning höja förmågan till civilt försvar i kommunens alla verksamheter.	CEMR art 6	Nämnder och bolag kan hantera sina roller vid höjd beredskap.
Ta fram en ledningsplan för höjd beredskap.	-	Uppsala kommun kan leda kommunens del av det civila försvaret.
Genomföra utredningar avseende behov av reservkraft och säkerhetsskydd.	-	Förutsättningar finns för planering av hur viktiga verksamheter ska kraftförsörjas.
Ta fram en personalförsörjningsplan inklusive krigsplacering av medarbetare under höjd beredskap.	CEMR art 6	Uppsala kommun kan bedriva samhällsviktig verksamhet under höjd beredskap.

Uppdrag: Ta fram en handlingsplan för ökad trygghet och säkerhet. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utifrån befintliga styrdokument och andra källor inventera, analysera och föreslå konkreta åtgärder på kort och medellång sikt för ökad trygghet och säkerhet.	CEMR art 21	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med ökad trygghet och säkerhet.

Uppdrag: Utredda formerna för samordning av evenemang. (KS, KTN och DUAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utvärdera alla evenemang ur ett medborgarperspektiv för att säkerställa önskat resultat, medborgarnytta och att därmed öka platsens attraktivitet.	-	Evenemang är samordnade och anknyter till kommunens policyer.
Öka samverkan vid evenemang och liknande i hela kommunen samt med regionen/länet.	Näringslivsprogram	Evenemang är samordnade och anknyter till kommunens policyer.
Tillse att evenemangs-säkerhetsaspekten beaktas i alla större evenemang som kommunen arrangerar.	CEMR art 21	Säkrare evenemang som bidrar till en positiv upplevelse av Uppsala.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Nämndmål 3.1: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.

Uppsala kommun är i framkant gällande ekologisk hållbar samhällsutveckling genom att ta ett ledarskap för samverkan och att arbeta mot skarpa miljömål.

Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll. Kommunens uppdrag är att underlätta för invånarna och andra att leva och verka miljömedvetet. Kommunen sätter de miljömål som samhället som helhet behöver nå. Men kommunen kan inte nå dessa **ensam** utan måste ta ett **samordningsansvar** och bjuda in invånarna och organisationer att medverka och se möjligheterna. Tillsammans skapar kommunen, andra samhällsaktörer och boende och verksamma i Uppsala ett hållbart samhälle. Att ta klimatutmaningen på allvar handlar om att bedriva ett systematiskt miljöarbete som återspeglas i hela kommunens verksamhet. Hela kommunorganisationen ska stå bakom och verka för målen inom ekologisk hållbarhet.

Det krävs omställningar inom de flesta samhällsområden för att klara klimat- och miljöutmaningarna. Särskilt krävs kraftfulla minskningar av växthusgasutsläpp inom 10–15 år. Insikten om behovet av samhällsomställningar behöver få större genomslag. Högre temperaturer, värmeböljor, torka och stadens tillväxt leder till ökat fokus på grönska i staden och behovet av en säker vattenförsörjning samt andra förebyggande åtgärder. Kommunens eget arbete ska stärkas för att agera draglok och nå verkställighet i omställningen. Det gäller både kommunens egen verksamhet som exempelvis egna fordon och kommunens verksamhetsansvar såsom fysisk planering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsatt dubbdäcksförbud Kungsgatan.	Åtgärdsprogram för luft	Bättre luftkvalitet i Uppsala.
Kommunicera konsekvenser, hälsa, miljö, ekonomi bl.a. via "lufterrapport" i dagstidning/radio, via Uppsala kommuns hemsida.	Åtgärdsprogram för luft	Transparens kring luftkvaliteten i Uppsala.
Kommunicera åtgärdsprogrammet via Uppsala kommuns hemsida samt via media.	Åtgärdsprogram för luft	Transparens kring arbetet med att förbättra luftkvaliteten i Uppsala.
Utveckla och tillämpa miljökrav vid upphandling av maskiner och entreprenader.	Åtgärdsprogram för luft, Miljö- och klimatprogrammet etappmål 3	Starkare styrning för att nå målet om 100 procent fossilfria drivmedel till 2023.
Utveckla målformulering inom Giftfri miljö, samt relevanta handlingsplaner.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 5	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet för en giftfri miljö.
Övergå till kemikaliefritt städ.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 5, CEMR art 28	Lägre kemikalieförbrukning i kommunkoncernen.
Ta fram handlingsplaner för att klara miljökvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag. Den första planen ska hantera Fyrisån.	ÖP Vattenprogrammet	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med kvaliteten i våra sjöar och vattendrag.
Styrning av IT-utvecklingen i linje med kommunens policy för hållbar utveckling och miljö- och klimatprogram.	Strategisk IT-plan	Goda förutsättningar för att jobba med miljö- och klimatfrågor.
Införa certifiering för säkerställande av hållbar och ansvarsfull produktion.	Strategisk IT-plan	En mer hållbar konsumtion i kommunkoncernen.
Ta fram riktlinjer för den fysiska planeringen i syfte att åstadkomma en hållbar stadsutveckling.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 7	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med en hållbar stadsutveckling.
Ta fram och implementera en modell för att kommunicera Uppsala kommuns samlade miljö- och klimatarbete.	Miljö- och klimatprogrammet, Policy för hållbar utveckling	Ökat förtroende för kommunens miljö- och klimatarbete.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål 3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.				
Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
Övergripande				
1. Utsläpp av växthusgaser (kommungeografiskt, ton CO ₂ ekv)				
a. totalt	1234	1265	2020: 1030	↘
b. totalt per invånare	5,9	6,1	2020: 4,6	↘
c. från trafikarbete och arbetsmaskiner per invånare	1,4	1,4	2020: 1,2	↘
2. Sveriges bästa miljökommuner. Aktuell hållbarhets ranking av 290 kommuner				
	5	45	Öka	↗
3. Sveriges bästa klimatanpassningskommuner. Svensk försäkrings och IVL Svenska Miljöinstitutets ranking av kommuner				
	1	51	Vidmakthålla	↗
Fordon				
4. Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent				
	35	18	2020: 100	↗
5. Total energianvändning för motoriserade transporter (GWh) (kommunorganisatoriskt)				
	8,5	8,1	2020: oförändrat mot 2014 (6,6)	↗
6. Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent				
	33	32	2020: 100	↗
7. Överskridande normvärde partiklar (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)				
a. PM10	37	12	Under norm (35)	↗
b. kvävedioxid	1	1	Under norm (7)	→
Fastigheter				
8. Solenergi				
a. Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt	1,1	1,1	3,3	↗
b. Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt	4,4	2,0	30	↗
c. Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, procent	0,7 (prel)	0,4	2020: 2,0	↗
9. Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt), procent				
	7,7	0,2	2020: 100	↗
10. Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)				
	443	458	2020: oförändrat mot 2014 (445 GWh)	↗
11. Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt)				
a. totalt	165	174	Minska	↘
b. för lokaler	152	160	Minska	↘
c. för bostäder	176	186	Minska	↘
12. Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt), procent				
	62	63	2020: 100	→
Vatten, mark och mat				
13. Antal arter vid provfiske i Fyrisån				
	12	10	Öka	↗
14. Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mätunkt Flottsund, mikrogram per liter)				
a. Halt av fosfor	60,8	54,5	50 (årsmedel)	↗
b. Halt av zink	8,1	7,7	5,5 (årsmedel)	↗
c. Halt av koppar	2,8	2,9	0,5 (årsmedel)	↗

15. Andel naturreservat av total areal	3,0	5,4	Öka	↗
16. Andel ekologiskt producerade livsmedel i egen verksamhet, procent	38	80	2023: 100	↗
N3.1.1.	Källa: Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun. Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: Uppsala 2014.			
N3.1.2.	Källa: Aktuell hållbarhet. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Genomsnittsranking för kommungruppen Större städer.			
N3.1.3.	Källa: Svensk Försäkring. Nuvärde avser 2017 (202 deltagande kommuner). Jämförvärde: Genomsnittsranking för deltagande R9-kommuner (samtliga utom Örebro).			
N3.1.4.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sista 31 augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.5.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser augusti 2016-juli 2017 (rullande årsbasis). Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.6.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari 2017-augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.7.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari 2017-augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.8.	Källa: a) Egen uppföljning, b) Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015. c) Egen uppföljning. Nuvärde avser förväntat värde 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.9.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.10.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.11.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.12.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.13.	Källa: Upplandsstiftelsen. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.14.	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.			
N3.1.15.	Källa: Statistiska centralbyrån. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt av R9-kommunerna (där spridningen är mellan 1,8 för Linköping och 14,0 för Västerås).			
N3.1.16.	Källa: Egen uppföljning. Källa jämförvärde: årlig enkät från Ekomatcentrum, "Ekologiskt i offentliga storhushåll". Nuvärde avser jan-aug 2017. Jämförvärde: kommun med högst andel (Vellinge) år 2016.			

Nämndmål 3.2: Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Uppsala kommun ska vara en vägledande kraft för hållbar utveckling globalt, nationellt, regionalt och lokalt- Vi ska associeras med hållbar utveckling. Uppsala kommuns styrning tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och de 17 globala målen. Det betyder att all verksamhetsutveckling ska gynna en hållbar utveckling för Uppsala kommun och dess invånare, åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomiskt hållbar riktning ska väljas i första hand. Planering ska ske ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan utanför kommunens gränser ska vägas in. Hållbarhetsarbetet ska utgå från samverkan i kommunens hela organisation och skapar förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv. Nya lösningar och idéer bejakas genom att arbetet alltid ska ha ett lärandeperspektiv.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Tydliggöra styrning och ta fram nyckeltal för hållbar utveckling.	Policy för hållbar utveckling, CEMR art 24	Goda förutsättningar för att styra och utveckla kommunen i hållbar riktning.
Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I beslutsärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet.	Policy för hållbar utveckling, CEMR art 24	Goda förutsättningar för att de beslut som fattas i kommunen bidrar till hållbar utveckling.
Säkerställ att kommunens upphandlingar används som ett	Policy för hållbar	Kommunens

strategiskt verktyg för hållbar utveckling.	utveckling, CEMR art 12	upphandlingsarbete bidrar till att kommunen och samhället utvecklas i hållbar riktning.
Tillsammans med föreningar, främst inom idrott, hitta former för att ökat engagemang för kommunens arbete för ett hållbart samhälle.	Policy för hållbar utveckling, Idrotts- och fritidspolitiskt program, CEMR art 24	Ett ökat engagemang för hållbarhetsarbete hos föreningar i kommunen.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna.

Uppdrag: Utveckla Uppsala till en Smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samla erfarenheter från digitaliserings- och innovationsarbete i olika delar av kommunen. Analysera effekter, metodval och bidra till ett kontinuerligt organisatoriskt lärande.	CEMR art 9	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
Lyfta fram erfarenheterna från STUNS Energi och deras arbete med energieffektivisering i de kommunala bolagen IHUS, Sportfastigheter och Skolfastigheter som en lyckad testbäddsverksamhet inom Uppsala kommun. Planera och genomför relevant kunskapsöverföring.		Goda förutsättningar för energieffektivisering i och utanför kommunen.
Utveckla metoder för hur smart hållbar stadsbyggnad genomförs.		Goda förutsättningar för en smart hållbar stadsbyggnad.
Utveckla processer för hållbar samhällsutveckling och stadsbyggande som möjliggör värdering av många olika aspekter samtidigt och att följa projekt över tid.		Goda förutsättningar för en smart hållbar stadsbyggnad.
Arbeta med implementering av ICT-/IoT-lösningar ur ett stadsbyggnadsperspektiv och att i det arbetet skapa och ta stöd i innovationsprocesser som åstadkommer transformativ omställning för ett klimatpositivt Uppsala kommun.		Goda förutsättningar för en smart hållbar stadsbyggnad.
Utveckla metoder och stöd för insamling, uppföljning och hantering av klimat-, miljö- och andra hållbarhetsdata.		Goda förutsättningar för en smart hållbar stadsbyggnad.

Uppdrag: I samverkan med Region Uppsala verka för att utbyggnad av fyra spår Uppsala-Arlanda-Stockholm kan påbörjas före 2029. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Tillsammans med Regionen och övriga intressenter driva förhandlingar med regeringen och berörda myndigheter för att säkerställa utbyggnaden av fyra spår Uppsala-Stockholm och vid		Påbörjad utbyggnad före 2029.

behov ta fram och bereda underlag utifrån översiktsplanen.

Uppdrag: Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Tillgängligheten och användbarheten av nyproducerade bostäder ska säkerställas av Uppsala kommun.	Program för full delaktighet, CEMR art 25	Nyproducerade bostäder är tillgänglighetsanpassade.
Prioritera och samordna exploateringsinitiativ med stöd av bland annat analys av kommunalekonomisk exploateringskalkyl.	-	Kommunens exploateringsverksamhet bidrar till en hållbar utveckling.
Vidareutveckla samverkan för landsbygdsutveckling ur ett näringslivsperspektiv.	Näringslivsprogram	Goda förutsättningar för företag på landsbygden.
Se över möjligheterna med ett nytt kommunalt bostadsbolag/ägardirektiv till ett kommunalt bolag att bygga i de prioriterade tätorterna.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för ett ökat byggande i de prioriterade tätorterna.
Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för ett ökat byggande i de prioriterade tätorterna.
Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna.	Landsbygdsprogram, CEMR art 26	Goda möjligheter att cykla på landsbygden.
Verka för fler pendlarparkeringar, cykelparkeringar och elladdstolpar vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk.	Landsbygdsprogram, ÖP, CEMR art 26	Goda möjligheter att pendla miljövänligt från/till landsbygden.
IT-lösningar för platsbunden information förenklar för medborgarna och utgör ett beslutsstöd som stödjer och främjar en hållbar samhällsutveckling.	Strategisk IT-plan	Goda möjligheter till hållbar samhällsutveckling.
Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för kommunala utvecklingsfrågor på landsbygden.

Uppdrag: Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet och minskad segregation utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa. (KS, PBN, GSN, Uppsalahem och UKFAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla det strategiska arbetet med sociala hållbarhetsaspekter i fysisk planering.	CEMR art 25	Kommunens fysiska planering bidrar till ökad social hållbarhet.
En jämställdhetsanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras	Program för full delaktighet, CEMR	Goda förutsättningar för en likvärdig tillgänglighet

som underlag för framtida insatser.	art 9	och delaktighet.
Utveckla den sociala kompassen.	CEMR art 25	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den strategiska planeringen.
Utveckla kartläggning av levnadsvillkor och hälsa med en geografisk analys.	-	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den strategiska planeringen.
Utveckla samordnade insatser i Gottsundaområdet som bidrar till områdets sociala och fysiska utveckling.	CEMR art 25	Goda förutsättningar för en social hållbarhet i Gottsundaområdet.
Tillse att trygghets- och säkerhetsaspekter ingår i strategisk planering av stad och landsbygd.	CEMR art 25	Kommunens strategiska planering bidrar till ökad trygghet och säkerhet.
Utveckla kommunens planeringsprocess med stöd av den sociala kompassen.	CEMR art 25	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den strategiska planeringen.

Uppdrag: Utveckla strategin för markförvärv. (KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka de strategiska markförvärven och säkerställ en långsiktig buffert för exploatering, friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser – samt för markbyten till nämnda ändamål.	ÖP	Mark för nämnda ändamål finns tillgänglig.
Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	Näringslivsprogram	Företag kan enkelt planera för etablering i kommunen.
Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	Näringslivsprogram	Företag kan enkelt planera för etablering i kommunen.
Paketera erbjudanden om mark- och lokaler i olika lägen för verksamheter.	Näringslivsprogram, CEMR art 27	Företag kan enkelt planera för etablering i kommunen.
Ökad samverkan mellan näringslivet, kommunen och andra berörda vid planering och utveckling av nya områden med särskilt beaktande av verksamhetslokaler.	Näringslivsprogram	Företag kan enkelt planera för etablering i kommunen.
Vidareutveckla samverkan för ett attraktivt City ur ett näringslivsperspektiv.	Näringslivsprogram, CEMR art 27	Goda förutsättningar för företag i centrala Uppsala.
Se över prissättningen på kommunal mark utanför detaljplanelagt område.	Landsbygdsprogram	Företag kan enkelt planera för etablering på landsbygden.

Uppdrag: Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka kunskap om inkluderande fysiska miljöer genom att ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå.	ÖP, CEMR art 18	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den fysiska planeringen.
Ta fram relevanta underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden.	ÖP, CEMR art 21	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den fysiska planeringen.
Utveckla samverkan kommun-polis genom delaktighet från flera nämnder.	Samverkansavtal kommun - polis	Tydlig ansvarsfördelning och bredare deltagande i det förebyggande arbetet.
Se över hur det brottsförebyggande arbetet kan systematiseras och utvecklas utifrån det nationella brottsförebyggande programmet.	CEMR art 21	Tydligare koppling mellan kommunal och nationell nivå.
Utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet genom att möjliggöra geografiska lägesbilder.	-	Goda förutsättningar för lokalt samordnade insatser.
Kartlägga otrygga platser som underlag för prioriterade insatser.	CEMR art 21	Goda förutsättningar för att vidta åtgärder för ökad trygghet hos invånarna.
Kartlägga brott som underlag för prioriterade insatser.	CEMR art 21	Goda förutsättningar för lokalt samordnade insatser.
Markanvisa till en variation av upplåtelseformer och projektstorlekar.	-	Kommunens markansvisning bidrar till att motverka segregation.
Utveckla långsiktiga samarbeten med lokala aktörer för ett förebyggande arbete samt ökad trygghet i befintliga och nya områden.	CEMR art 21	Goda förutsättningar för lokalt samordnade insatser.
Samordningen av arbetet med att motverka våldsbejakande extremism ska ske i samarbete mellan offentlig och ideell sektor.	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism, CEMR art 21	Goda förutsättningar för lokalt samordnade insatser.
Utöka samarbetet med religiösa samfund.	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism, Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter	Goda förutsättningar för lokalt samordnade insatser i syfte att stärka mänskliga rättigheter.

Uppdrag: Modernisera naturvårdsarbetet genom att ta fram digitaliserade och lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvärden och grön infrastruktur. (KS, GSN och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Uppdatera och kvalitetssäkra naturdata enligt SIS-standard.	-	Goda förutsättningar för att utveckla naturvärden.
Samla och tillgängliggöra naturdata i lättanvänd databas.	-	Goda förutsättningar för att utveckla naturvärden.
Uppdatera kommunens styrdokument för naturvård och friluftsliv.	-	Goda förutsättningar för att utveckla naturvärden.

Uppdrag: Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden. (KS, GSN och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla en modell för kompensationsåtgärder.	-	Goda förutsättningar för att säkerställa ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
Stärka och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer.	ÖP	Bättre ekosystemtjänster och tillgång till gröna strukturer.
Utveckling av ekosystemtjänster som metod att förbättra luftkvalitet (träd, gröna väggar etc.).	Åtgärdsprogram för luft	Bättre luftkvalitet i kommunen.

Uppdrag: Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer utveckla arbetet för att nå klimatmålen fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram handlingsplan till miljö- och klimatprogrammets långsiktiga kommungeografiska klimatmål.	Miljö- och klimatprogrammet	Tydlig ansvarsfördelning och en bättre samordning av miljö- och klimatarbetet.
Delta aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige" och ta ett ledarskap inom Klimatkommunerna.	-	Stärka bilden av Uppsala som klimatkommun. Ökat nationellt och internationellt inflytande.
Leda och utveckla arbetet inom Uppsala klimatprotokoll.	Miljö- och klimatprogrammet	Lokal samordning av arbetet med miljö- och klimatfrågor.
Verka för fler närproducerade energiresurser med inriktning	-	Mindre sårbarhet och

på sol, biogas och vätgas.		bättre förutsättningar för fossilfritt 2030.
Övergång till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon.	Åtgärdsprogram för luft, Miljö- och klimatprogrammet etappmål 3	Ökad andel fossilfria drivmedel i kommunkoncernen.
Erbjuda Eco-driving utbildning för kommunens personal som kör tjänstefordon.	Åtgärdsprogram för luft	Lägre energiförbrukning i kommunkoncernen.
Främja ökad hållbar arbetspendling inom samt till och från Uppsala.	Näringslivsprogram	Fler pendlar miljövänligt till arbetet.
Främja arbetet med klimatdriven affärsutveckling.	Näringslivsprogram	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion.
Utred förutsättningarna för framställning av biokol i Uppsala kommun.	-	Möjliggöra kolsänka för klimatpositivt Uppsala. Jordförbättringsmedel för kommunal plantering. Råvara för innovativ fossilfri produktion.

Uppdrag: Utveckla arbetet med klimatanpassning genom samverkan med fastighetsägare. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram program och handlingsplan.	-	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med klimatanpassning.
Implementera program och handlingsplan.	-	Bättre förmåga till klimatanpassning.

Uppdrag: Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka återanvändning, återvinning och avfallshantering som genererar innovationer.	ÖP	En ökad hushållning av naturresurser och hållbar konsumtion.
Ställa krav i markanvisningsprocessen för att, genom den fysiska planeringen och tillhandahållande av ytor för funktioner i strategiska lägen, stödja beteendeförändring.	Avfallsplan	En ökad återvinning och hållbar avfallshantering.

Uppdrag: Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar för nya samordnade lösningar för samhällstekniska försörjningsystem genom att utveckla tekniska system som effektivt utnyttjar synergier mellan energi, VA och avfall, där nya lösningar successivt fasas in vid ny bebyggelse under planperioden, vilket säkrar långsiktigt balanserade investeringar. Ledningsstråk för kapacitetshöjning i VA-systemet behöver lokaliseras.	ÖP	Goda förutsättningar för en effektivare resurs- och energihushållning i samhällsbyggande.
Genomföra en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala samt utreda möjligheterna till att delvis göra detta ihop med andra intressenter såsom närliggande kommuner och då även avseende dricksvatten.	-	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.
Utifrån pilotprojekt för gröna hyresavtal, som genomförs under 2016, analysera konsekvenser och ta fram plan för breddinförande.	-	Minskad miljöpåverkan från hyresfastigheter.
Fortsätta arbetet med framtagande av energiplan enligt lagen om kommunal energiplanering, inom det klimatstrategiska arbetet. (Klar 2018)	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 1 och 4	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med energieffektivisering.
Ta fram en utvecklingsplan för energidistribution.	ÖP	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar energidistribution.
Fortsatt arbete med energikartläggning och åtgärder i kommunens egen verksamhet.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 1 och 5	Minskad energianvändning i kommunkoncernen.
En infrastruktur och drift anpassad till verksamhetens behov och med fokus på Grön IT.	Strategisk IT-plan	Lägre energiförbrukning i kommunkoncernen.
Utveckla former för att ställa energikrav i markanvisningar.	-	Markanvisningar som bidrar till en lägre energiförbrukning.
Utveckla former för effektstyrning av kommunens elanvändning.	-	Goda förutsättningar för en lägre elanvändning i kommunkoncernen.

Uppdrag: Vid upphandling av särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder lokalt producerad biogas eller andra lokala drivmedel som uppfyller gällande hållbarhetskriterier. (KS och GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram hållbarhetskriterier för upphandling.	-	Goda förutsättningar för en mer hållbar särskild kollektivtrafik.
Tillämpa framtagna hållbarhetskriterier vid upphandling av	-	En särskild kollektivtrafik

den särskilda kollektivtrafiken.

som drivs med hållbara drivmedel.

Uppdrag: Ta fram en strategisk plan för att växla till ekologisk mat och öka andelen närodlade råvaror i kommunens verksamhet. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla den med övriga förvaltningar framtagna handlingsplanen för 100 % ekologisk mat i kommunens verksamhet, så att den inkluderar åtgärder för att öka upphandlingen av närproducerade råvaror.	Miljö- och klimatprogrammet etappmål 6	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med att öka andelen ekologisk och närproducerad mat.
Dialog tillsammans med berörda aktörer kring närproducerade livsmedel.	Landsbygdsprogram	Fler aktörer som bidrar till en ökad andel lokalt producerade livsmedel.
Delaktiga i framtagande av en livsmedelsstrategi/handlingsplan.	Landsbygdsprogram	Ökad lokal samordning av arbetet med att öka andelen ekologisk och närproducerad mat.

Uppdrag: Påskynda och effektivisera utbyggnaden av bredband på landsbygden. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Säkerställ att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommundelar.	ÖP	En högre bredbandsutbyggnad på landsbygden.
Visualisera bredbandsutbyggnadsläget.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för lokal samordning av utbyggandsarbetet.
Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om utbyggnadsläget.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för lokal samordning av utbyggandsarbetet.
Vara behjälplig mot medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för lokal samordning av utbyggandsarbetet.
Mäta mobiltäckningen inom kommunen.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för lokal samordning av utbyggandsarbetet.

Uppdrag: Se över hur man kan lösa byggnation av parkeringsanläggningar med lokaler i markplan för andra ändamål än parkeringsverksamheten. (KS och Parkeringsbolag AB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda möjligheten till förändring av bolagsordning och/eller ägardirektiv för Parkeringsbolaget.	-	Tydligare styrning för att lokaler i markplan i ska byggas i nya parkeringsanläggningar.
I gemensam process med Parkeringsbolaget utreda hur byggnation och drift skulle kunna lösas.	-	Goda förutsättningar för att lokaler i markplan ska byggas i nya parkeringsanläggningar.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Nämndmål 4.1: HBTQ-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.

I Uppsala Kommun ska alla invånare kunna känna sig välkomna och inkluderade till kommunens verksamheter samt kunna känna sig trygga med att bli professionellt bemötta.

HBTQ-personer är en mycket utsatt grupp med en stor risk för att bli diskriminerade och utsatta för trakasserier, hot och våld. Genom att fler kommunala verksamheter HBTQ-diplomeras enligt kommunens modell samt genom att öka grundläggande kunskap och medvetenhet bland kommunens medarbetare om normkritik och normer kopplade till kön, sexuell läggning och könsidentitet/**könsuttryck** verkar Uppsala kommun för att säkerställa en inkluderande arbetsmiljö och likvärdig service till alla Uppsalas invånare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätt utbildningsinsatsen för att höja kompetensen om HBTQ-personers situation på bredden inom kommunorganisationen.	CEMR art 10	Kommuninvånarna får en mer likvärdig service utifrån sina olika behov i kommunens verksamheter.
Utveckla strukturer för det långsiktiga och systematiska HBTQ-arbetet.	CEMR art 10	Kommuninvånarna får en mer likvärdig service utifrån sina olika behov i kommunens verksamheter.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål 4.1
HBQT-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.

Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Antal verksamheter som erhållit hbtq-diplomering eller hbtq-certifiering	9	-	Öka	↗
2. Andel personer som genomgått hbtq-diplomeringsutbildning	180	-	Öka	↗
3. Antal personer som gått en grundkurs i normkritik och hbtq	700	-	Öka	↗

Indikatorer	Nuvärde				Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män	Annan			
4. Ungdomar som uppger att de mår bra, andel	74	67	81	45	72	Öka	↘
5. Ungdomar som tycker att man i allmänhet kan lita på de flesta människor, andel	59	55	63	42	56	Öka	-
6. Ungdomar som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällen/natten, andel	53	41	66	50	54	Öka	↘
7. Ungdomar som alltid känner sig trygga på stan eller i centrum, andel	34	20	47	41	36	Öka	↘

N4.1.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser oktober 2017. Jämförvärde saknas.

N4.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser oktober 2017. Jämförvärde saknas.

N4.1.3. Källa: Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser oktober 2017. Jämförvärde saknas.

N4.1.4. Källa: Liv och hälsa ung (åk 7 och åk 9 i grundskolan, åk 2 i gymnasieskolan). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

N4.1.5. Se N4.1.3. Måttet är så nytt att det inte går att avläsa trend.

N4.1.6. Se N4.1.3.

N4.1.7. Se N4.1.3.

Uppdrag: I samarbete med WHO:s nätverk utveckla en äldrevänlig stad.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra tillgänglighetsinventeringar av bostadsområden.	CEMR art 10	Underlag finns för prioritering av tillgänglighetsanpassningar.
Utbilda byggherrar i tillgänglighetsfrågor.	CEMR art 19	Goda förutsättningar för tillgänglighetsanpassad stadsutveckling.
Stödja i detaljplanearbetet utifrån tillgänglighets- och åldersperspektivet.	CEMR art 10	Goda förutsättningar för tillgänglighetsanpassad stadsutveckling.
Främja hälsa och delaktighet bland äldre.	CEMR art 14	Bättre hälsa och ökad delaktighet bland äldre.

Uppdrag: Inom ramen för äldrevänlig stad möjliggöra för civilsamhället att öka utbudet av aktiviteter för förbättrad folkhälsa bland äldre.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Aktiv dialog med civilsamhället för att öka utbudet av aktiviteter för äldre.	CEMR art 14	Fler hälsofrämjande aktiviteter för äldre.

Uppdrag: Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet med att anvisa mark till byggemskaper.	-	Ett mer varierat stadsbyggande och ett ökat inflytande för invånare som vill bygga.
Utveckla arbetet med att ställa sociala krav i markanvisningar.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknads-politik	Kommunens exploateringsverksamhet bidrar till social hållbarhet.

Uppdrag: Utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Indikatorer tas fram för att möjliggöra uppföljning av perspektiven barn, äldre och jämställdhet.	Program för full delaktighet, CEMR art 14	Goda förutsättningar för att styra och utveckla kommunen i hållbar riktning.
Stödja nämnder och bolag i arbete med behovsanalyser utifrån kartläggningen av levnadsvillkor och hälsa.	CEMR art 14	Fler genomförda behovsanalyser.
Fortsätta arbetet med sociala investeringar och stödja förvaltningar och bolag i arbetet med sociala investeringar.	CEMR art 18	Ökad kvalitet i pågående satsningar samt fler genomförda sociala investeringar som på sikt leder till högre välfärd och lägre samhällskostnad.

Uppdrag: Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor. (KS, SCN, UBN och IFN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla samverkan med Region Uppsala kring folkhälsa.	-	Goda förutsättningar för effektivt samordnade insatser.
Vid stora festhelger som Valborg och skolavslutningen ska kommunen verka för evenemang och aktiviteter fria från ANDT.	Drogpolitiskt program	Bättre hälsa hos invånarna.
Medvetenheten om ANDT:s effekter och konsekvenser för hälsan ska öka hos kommuninvånarna. Nya metoder ska utvecklas för att kommunicera med olika målgrupper exempelvis e-tjänster.	Drogpolitiskt program, CEMR art 14	Bättre hälsa hos invånarna.
Att verka för en tobaksfri skol- och arbetstid kan bidra till att fler slutar med tobak och nyrekryteringen minskar.	Drogpolitiskt program, CEMR art 14	Bättre hälsa hos invånarna.

Uppdrag: Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk. (KS, UBN, SCN, AMN och KTN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stödja nämnder i arbetet med sociala investeringar för att stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk.	-	Minskad psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk hos barn och unga.

Uppdrag: Genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram plan för kunskapslyft inom barnrätt.	-	Goda förutsättningar för att stärka barns rättigheter i kommunen.
Genomföra utbildningar i barnrätt för prioriterade grupper.	CEMR art 10	Goda förutsättningar för att stärka barns rättigheter i kommunen.
Utveckla arbetssätt för att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas i beslutsärenden.	-	Goda förutsättningar för att ta hänsyn till barnrättsperspektivet i beslutsfattandet.
Utveckla samverkan med Barnombudet i Uppsala för att stärka barnrättsperspektivet.	Barnkonventionen, Avtal med	Goda förutsättningar för lokalt samordnade

barnombudet

insatser.

Uppdrag: Utredda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala Kommun. (KS och Uppsala vatten)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram en vattenförsörjningsplan för den allmänna vattenförsörjningen inom Uppsala kommun.	Vattenprogram	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.
Ta fram riktlinjer för markanvändning på Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt.	ÖP	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.
Ta fram en nödvattenplan som klargör ansvarsförhållanden och ger stöd vid hantering av en situation där rent dricksvatten av något skäl inte kan levereras i normal takt.	-	Uppsala kommun kan hantera en situation där rent dricksvatten inte levereras i normal takt.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppdrag: Inom ramen för näringslivsprotokollet tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Synliggöra det arbete som görs tillsammans i näringslivsprotokollet och uppföljning av de mätbara mål som där sätts upp.	Näringslivsprogram	Ett gott företagsklimat i kommunen.
Öka samverkan och mötesplatser mellan grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar och näringslivet.	Näringslivsprogram	Tillgång till rätt kompetens på arbetsmarknaden.
Säkerställ god intern samverkan kring det Strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet.	Näringslivsprogram	Tillgång till rätt kompetens på arbetsmarknaden.
Synliggör de kunskapsintensiva branscherna samt företagare och företag från dessa.	Näringslivsprogram	Goda förutsättningar för tillväxt i de kunskapsintensiva branscherna.
Främja projekt och aktiviteter som syftar till en ökad företagsamhet bland kvinnor.	Näringslivsprogram, CEMR art 27	En ökad företagsamhet bland kvinnor.
Uppmuntra nya företagsfrämjande aktörer och projekt som tillkommer genom privata och offentliga initiativ.	Näringslivsprogram	Goda förutsättningar för att starta nya företag i Uppsala.
Främja mötesplatser, nätverk och annat som lyfter fram företagare och företagande i Uppsala och möjliggör för	Näringslivsprogram	Ett gott företagsklimat i kommunen.

näringslivet, akademi och den offentliga sektorn att öka kunskapen om varandras verksamheter.

Undersöka möjligheter för lokala företag att leverera tjänster till kommunen.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för tillväxt i lokala företag.
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd det finns för manligt och kvinnligt företagande på landsbygden.	Landsbygdsprogram, CEMR art 27	Goda förutsättningar för att starta nya företag på landsbygden.
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt företagande på landsbygden.	Landsbygdsprogram, CEMR art 27	Goda förutsättningar för unga att starta nya företag på landsbygden.
Synliggöra företagandet på landsbygden i olika kanaler för att minska klyftorna och öka synergieffekterna mellan land och stad.	Landsbygdsprogram	Ett gott företagsklimat på landsbygden.
Delta i nationella och internationella nätverk för att följa trender, innovation och forskning inom landsbygdsutveckling och marknadsföra Uppsala kommun som en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för tillväxt i företag på landsbygden.

Uppdrag: Öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden. (Uppsalahem, KS och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Prioritera planarbete i enlighet med översiktsplan och landsbygdsprogram i utpekade kransorter.	ÖP, Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för ökat byggande av flerfamiljshus i utpekade kransorter.
Paketering av markanvisningar, kombination av byggrätter i innerstaden och byggrätter i utpekade kransorter.	-	Intresse hos byggherrar för byggande av flerfamiljshus i utpekade kransorter.
Utred förutsättningar för ökat byggande av särskilda boendeformer som kommunen ska tillhandahålla.	-	Underlag finns för att ta fram åtgärder för ett ökat byggande av särskilda boendeformer.

Uppdrag: Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Verka för en utveckling av arbetsplatser och innovations- och utbildningsmiljöer av hög lokal och internationell klass.	ÖP	Ett brett näringsliv med minst hälften av företagen inom kunskapsintensiva branscher.
Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	Näringslivsprogram	Företag kan planera för etablering och tillväxt i kommunen.

Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	Näringslivsprogram	Företag kan planera för etablering och tillväxt i kommunen.
Paketera erbjudanden om mark- och lokaler i olika lägen för verksamheter.	Näringslivsprogram	Företag kan planera för etablering och tillväxt i kommunen.
Ökad samverkan mellan kommun, byggbolag och näringslivet när nya områden planeras med särskilt beaktande av verksamhetslokaler i bostadsområden.	Näringslivsprogram, CEMR art 25	Företag har tillgång till verksamhetslokaler i bostadsområden.

Uppdrag: Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Styra och leda projektet Effektivare mottagande av nyanlända i Östra Mellansverige.	-	Ett jämlikt och effektivt mottagande av nyanlända i kommunen.
Säkerställa rimlig hyra på nuvarande och framtida bostäder inom den bostadssociala resursen.	CEMR art 19	Fler nyanlända har råd att hyra en bostad.
Ge stöd till AMN i arbetet med att utveckla samarbete med näringsliv, offentlig sektor, universitetet och det civila samhället samt inom Uppsala kommun.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 18	Bättre förutsättningar för egen försörjning för nyanlända.
I samarbete med AMN erbjuda platser för arbete och praktik inom gemensam service.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 18	Fler nyanlända får arbete och praktik i kommunen.

Uppdrag: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Aktivt underlätta utveckling och stimulera tillväxten av sociala företag.	LÖK, CEMR art 18	Goda förutsättningar för sysselsättning för personer långt från arbetsmarknaden.
Kartlägga sociala företag som är verksamma i Uppsala och dokumentera tillgänglig kompetens som ett stöd i arbetet med sociala krav i upphandling.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 18	Goda förutsättningar för sociala företag att delta i kommunens upphandlingar.

Uppdrag: Utredda möjligheter till start av mikrofond utifrån intentionerna i Uppsala kommuns riktlinjer för stöd till sociala företag och landsbygdsprogram. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med extern arbetsgrupp och berörda nämnder utreda möjligheten att inrätta en mikrofond med kreditgarantier till samhällsnyttiga lösningar och sociala innovationer.	CEMR art 18	Goda förutsättningar för nyetablering och utveckling av sociala företag.

Uppdrag: Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 13	Ungdomar får arbetslivserfarenhet.

Uppdrag: Kommunen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen genom arbetsmarknadsanställningar/åtgärder som extratjänster och traineejobb, exempelvis med gröna jobb, möjliggöra för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden att etablera sig i arbetslivet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Kommunen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen genom arbetsmarknadsanställningar/åtgärder som extratjänster och traineejobb, exempelvis med gröna jobb, möjliggöra för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden att etablera sig i arbetslivet.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 13	Nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden får arbetslivserfarenhet.

Uppdrag: I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik	Fler ges möjlighet till ett meningsfullt arbete i kommunen.

Uppdrag: Skapa en egenförvaltnad bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar. (KS, SCN och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa en bostadsförsörjningsplan med tillhörande organisation för sociala ändamål, så att en sammanhållen socialresurs kan följas upp på kort och lång sikt med syftet att säkra de bostadssociala behoven.	CEMR art 22	Goda förutsättningar för att kunna erbjuda fler eget boende.

Uppdrag: Utveckla och starta minst ett hyresrättsprojekt i kommunen som lever upp till kraven för Boverkets investeringsstöd för produktion av hyresrätter. (Uppsalahem, PBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Markanvisa bygggrätter med krav som möter Boverkets investeringsstöd	CEMR art 19	Tillgång till hyresrätter med rimliga boendekostnader och lägre energianvändning.
Verka för att bostäderna ska ha rimliga boendekostnader och ha lägre energianvändning än vad som gäller för övrig nyproduktion genom samverkan med branschens aktörer.	-	Tillgång till hyresrätter med rimliga boendekostnader och lägre energianvändning.

Uppdrag: Ta fram en strategisk lokalförsörjningsplan för vård och omsorg. (KS, SCN, OSN, ÄLN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram en strategisk lokalförsörjningsplan för vård och omsorg.	-	Högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.

Uppdrag: Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader. (KS, PBN, Uppsalahem och UKFAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Markanvisa bygggrätter med krav som möter Boverkets investeringsstöd.	CEMR art 19	Tillgång till bostäder med rimliga boendekostnader och lägre energianvändning.
Dialog med fastighetsmarknadens parter för att identifiera	-	Tillgång till bostäder med

möjligheter och framgångsfaktorer för en produktion av kostnadssmarta bostäder.

rimliga boendekostnader.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Uppdrag: Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna. (UBN, KS, GSN, Skolfastigheter och Sport- och rekreationsfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Förbättra infrastruktur för målpunkterna för förskolebussar.	-	Goda förutsättningar för att fler barn kan erbjudas plats på förskolebuss.

Uppdrag: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter. (KS, UBN, AMN och Skolfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Inspirationsbesök och omvärldsbevakning för att stärka den gemensamma målbilden samt utveckla densamma.	CEMR art 10	Berörda verksamheter har en samsyn kring behov och målbild.
Säkerställa att processen kring trygga och tillgängliga utbildningsmiljöer utvecklas och förbättras.	Program för full delaktighet, CEMR art 21	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet för trygga och tillgängliga utbildningsmiljöer.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Uppdrag: I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga. (KS, UBN, SCN och OSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla samvekan med Region Uppsala kring psykisk ohälsa hos barn och unga.	CEMR art 14	Goda förutsättningar för effektivt samordnade

insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga.

Uppdrag: Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem. (KS, OSN, SCN, KTN och UBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring förebyggande insatser.	Samverkansavtal polis-kommun	Goda förutsättningar för effektivt samordnade insatser mot missbruk hos barn och unga.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag: Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ökad satsning på information om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk.	CEMR art 3	Ökat valdeltagande inom grupper med lågt valdeltagande.
Tydliggöra kommunens samhällsinformation rörande roller, ansvar och styrning på flera språk samt lätt svenska.	CEMR art 3	Ökat valdeltagande inom grupper med lågt valdeltagande.
Stärkt samverkan med civilsamhället i arbetet med demokratiutveckling genom stöd till föreningar.	CEMR art 3	Ökat valdeltagande inom grupper med lågt valdeltagande.

Uppdrag: Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera riktlinje för synpunkter, avvikelser och felanmälan.	CEMR art 3	Det är lätt för medborgare att lämna synpunkter. Kommunen drar nytta av medborgarnas synpunkter i utvecklingsarbete.
I framtagandet av samordnad hantering ska medborgardialog	-	Kommunen drar nytta av

genomföras enligt SKLs delaktighetstrappa för att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov.

medborgarnas synpunkter i utvecklingsarbete.

I kontakt med kommunen är digitala tjänster norm.

Strategisk IT-plan

Det är lätt för medborgare att lämna synpunkter.

Uppdrag: Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera riktlinjer för medborgardialog.	CEMR art 3	Medborgare involveras i kommunens utvecklingsarbete.
Bygga en gemensam kunskapsbas hur man för dialog med barn och unga.	-	Goda förutsättningar för att barn och unga involveras i kommunens utvecklingsarbete.
Utveckla forum för dialog med unga.	CEMR art 3	Barn och unga involveras i kommunens utvecklingsarbete.

Uppdrag: Utifrån framtagna handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Driva ett utvecklingsarbete med rättighetsbaserat arbetssätt för 3-4 pilotverksamheter.	CEMR art 10	Alla får en likvärdig service utifrån sina olika behov i kommunens verksamheter.
Driva ett utvecklingsarbete med målsättning att Uppsala blir en Mänskliga rättighetsstad.		Stärka bilden av Uppsala som ett föredöme när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna.
Stödja nämnder i att förebygga och upptäcka hatbrott.		Goda förutsättningar för att förebygga och upptäcka hatbrott i kommunen.

Uppdrag: Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK, för att bland annat bidra till folkbildning och delaktighet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra översyn och revidering av LÖK.	LÖK, Idrotts- och fritidspolitiska programmet, CEMR art 3	Föreningslivet bidrar aktivt till Uppsalas samhällsutveckling.
Genomföra informations- och dialoginsatser i syfte att engagera fler föreningar.	LÖK, Idrotts- och fritidspolitiska programmet, CEMR art 3	Fler föreningar som bidrar till Uppsalas samhällsutveckling.
Informationsinsatser internt och externt avseende möjlighet och riktlinjer för partnerskap.	Idrotts- och fritidspolitiska programmet	Långsiktiga och rimliga förutsättningar för föreningar att delta i samhällsutvecklingen.
Förenkla administrationen vid kontakter mellan kommunen och föreningar.	Idrotts- och fritidspolitiska programmet	Det är lätt för föreningar att ha kontakt med kommunen.
Utveckla ett kommunövergripande styrdokument för kontantstöd till föreningslivet som ska utgå från LÖK:en.	Idrotts- och fritidspolitiska programmet, CEMR art 3	Tydlighet för föreningar kring villkor för kontantstöd från kommunen.

Uppdrag: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram underlag för beslut om en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen utifrån iKLASSA .	Arkivregler	Underlag för förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunstyrelsens information.
Utarbeta en modell för arbetet med informationshanteringsplaner.	Arkivregler	Goda förutsättningar för förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunens information.
Stödja kommunens verksamheter att ta fram informationshanteringsplaner enligt framtagen modell.	Arkivregler	Goda förutsättningar för förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunens information.

Uppdrag: Utifrån landsbygdsprogrammet öka delaktigheten och inflytande inom lämpliga områden med framtagen metod för medborgarbudget.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram riktlinje för modell för medborgarbudget.	-	Likvärdig hantering inom kommunen vid arbete med medborgarbudget.
Genomföra pilotprojekt med medborgarbudget inom ramen för landsbygdsprogrammet.	-	Utvärderad modell för att involvera medborgare i prioriteringar av de gemensamma resurserna.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Nämndmål 9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra och kan göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Med ett ökat ärendetryck, begränsade resurser och höga krav på kvalitet i verksamheten finns en risk att den arbetsrelaterade ohälsan ökar. Det finns även en risk att arbetsmiljöarbetet blir mer reagerande än förebyggande. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Antalet medarbetare med upprepade korttidssjukfrånvaro ska minska.

Sytematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. Respektive nämnd och förvaltning ansvarar för att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs och följs upp enligt beslutad fördelning och arbetssätt.

God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare. Den enskilde medarbetaren behöver veta vilka förväntningar som ställs på hen när det gäller ansvarstagande och prestation. Detta måste i sin tur bindas upp mot gruppens gemensamma mål. Ledarskapet tydliggör medarbetarens uppdrag och ansvar, med tydliga mål som är framtagna i delaktighet med medarbetaren så att förutsättningar finns att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Det är även i dessa samtal som arbetsmiljömässiga förutsättningar ska adresseras.

Nämnder och förvaltningar ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten. Strukturella, organisatoriska och kunskapsmässiga förutsättningar ska alltid granskas. Syftet är att successivt förbättra möjligheterna för chefer att ta det ansvar för verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö som åligger dem. Dialogen mellan olika chefsnivåer är lika viktig som dialogen mellan chefer och medarbetare. Delegationsordning och fördelning av arbetsmiljöuppgifter måste matcha varandra. Chefens möjlighet att fullgöra de arbetsmiljöuppgifter hen är ålagd måste åtföljas av tillräckliga befogenheter och resurser. Om en chef inte kan lösa en arbetsmiljöfråga, måste returneringen fungera väl.

Kommunstyrelsen har en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö. Därför kommer styrelsen särskilt följa upprepad kortidssjukfrånvaro, hållbart medarbetarengagemang samt arbetsskador på kommunövergripande nivå under perioden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil.	CEMR art 14	En långsiktigt god hälsa bland kommunens medarbetare för att kommunen ska göra goda resultat.
Fortsätta etablering av ett systematiskt arbetsmiljöarbete.	CEMR art 11	Underlätta arbetsmiljöarbetet i praktiken.
Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling.		En tillitsfull dialog mellan chef/medarbetare som fokuserar på vad vi ska uppnå och vad vi behöver utveckla.
Utveckla kommunens strategiska och taktiska förmåga att förändra och förbättra förutsättningar som krävs för en god arbetsmiljö.		Chefer vet hur de ska hantera sitt delegerade ansvar och arbetar aktivt för en hälsofrämjande arbetsmiljö.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

**Kommunstyrelsens mål 9.1
Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra och kan göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.**

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda	10,0	11,4	6,1	8,3	Minska	↗
2. Totalindex HME	78	79	77	79	Öka	➔
3. Andelen avslutade ärenden vad gäller rapporterade arbetsrelaterade arbetsskador och tillbud som registrerats i KIA	34	-	-	-	Öka	-

N9.1.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sep 2016-augusti 2017. Jämförvärde: motsvarande period 12 månader innan. Uppdateras varje tertial.

N9.1.2. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016 (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Södertälje, Uppsala, Västerås). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

N9.1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016-08-01—2017-08-21. Jämförvärde saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend. Uppdateras per augusti och per helår.

Nämndmål 9.2: Ledarskapet ska fungera som stark kulturbärare som kan leda medarbetare i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Givet demografiska förändringar, kvalitetskrav och ekonomiska förutsättningar blir det allt viktigare att kunna ställa om, förändra och utveckla den kommunala verksamheten. Med dessa utmaningar är chefers förmåga att leda förbättring, nyskapande och förändring

avgörande framgångsfaktorer. För att chefer ska lyckas i sitt uppdrag måste viktiga grundläggande förutsättningar vara på plats.

Förväntade ledarbeteenden bygger på den gemensamma värdegrunden. En ledare i Uppsala kommun driver daglig förbättring samt utveckling av verksamhet i dialog med medarbetare och ledning. Ledarskapet ska baseras på förtroende och tillit.

En rimlig omfattning på chefers uppdrag är avgörande för att chefer ska uppleva att de har ett hållbart arbetsliv och ett attraktivt uppdrag. Chefsuppdraget ska vara tydligt vad gäller ansvar, mandat och villkor.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling samt ha tydliga processer för ersättningsplanering, rekrytering av chefer och karriäromställning. Introduktionen av nya chefer har hög kvalitet och leder till fortsatt utveckling. Chefs- och ledarutveckling kan vara både kommungemensam och förvaltningsspecifik, men alla insatser ska vara baserade på utvecklingsbehov som identifierats i verksamhets- och individuella utvecklingsplaner.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Sätta tydliga gemensamma förväntningar på ledarbeteenden.	CEMR art 11	Uppsala kommun kan attrahera, behålla, och utveckla kompetenta ledare.
Säkerställa att chefs- och ledaruppdragets ansvar och omfattning är rimligt och hanterbart.	CEMR art 1	Uppsala kommun kan attrahera, behålla, och utveckla kompetenta ledare.
Säkerställa att chefs- och ledarförsörjning sker på ett långsiktigt och strukturerat sätt.		Uppsala kommun kan attrahera, behålla, och utveckla kompetenta ledare.
IT-lösningar för HR underlättar för chefer i deras personalansvar och frigör tid att leda medarbetare mot en god prestation och proaktiv verksamhetsutveckling.	Strategisk IT-plan	Underlätta personalansvaret i praktiken.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N9.2 Ledarskapet ska fungera som stark kulturbärare som kan leda medarbetare i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex, kommunen som helhet)	77	77	76	76	Öka	-

N9.2.1. Källa: Kolada (U00202). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016 (se 9.2.1). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

Nämndmål 9.3: Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet.

Kraven på och behov av kommunal service ökar i vår region. En av kommunens stora utmaningar framöver är att mobilisera alla resurser så att kostnaderna för verksamheten minskar, samtidigt som kvaliteten vidmakthålls eller förbättras.

Kommunen utvecklar sin organisation och service så att det är lätt för medborgare, företag och organisationer att komma i kontakt med rätt instans. Kommunens handläggning av ärenden är snabb och beskeden korrekta. Råd och regler som kommunen utfärdar är enkla och tydliga.

Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Medarbetare kan påverka verksamheten genom ett systematiskt arbete med ständiga förbättringar. Ett medvetet metodval ska användas när det gäller kommunens arbete med hur chefer och medarbetare ska arbeta smart med förbättring och utveckling av verksamheten. När det gäller verksamhetsutveckling och förbättringsarbete ska metoderna på motsvarande sätt säkra att relevanta analyser av olika målgruppers behov genomförs för att motverka diskriminering och orättvis fördelning av kommunens resurser.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram en karta som visualiserar serviceutbudet på landsbygderna.	Landsbygdsprogram	En bättre bild av tillgången till service på landsbygden.
Skapa samarbetsformer mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv i syfte att utveckla servicepunkter.	Landsbygdsprogram	Goda förutsättningar för lokalt samordnade satsningar.
Se över möjligheten med hemsändningsbidrag.	Landsbygdsprogram	Underlag för eventuellt beslut om stöd för hemsändning av varor.
Öka närvaron på plats och skapa en lokal förankring.	Landsbygdsprogram	Medborgare på landsbygden är nöjda med kommunens service.
Stärka rådgivningen på plats och för att öka tillgängligheten till information.	Landsbygdsprogram	Medborgare på landsbygden är nöjda med kommunens service.
Gemensamt med landstinget, regionförbundet, Trafikverket och UL arbeta för kort- och långsiktiga frågor viktiga för orts- och bygdebefolkningen.	Landsbygdsprogram	En samordnad hantering utifrån orts- och bygdebefolkningens behov.
En modern telefonlösning som stärker kommunikation internt och externt.	Strategisk IT-plan	Lätt att kommunicera inom kommunen.
IT-lösningar för ärendehantering stödjer och främjar en effektiv hantering av handlingar och ärendeprocess för allmänhet, förtroendevalda och tjänstemän.	Strategisk IT-plan	Goda förutsättningar för förenklad och kvalitets-säkrad hantering av kommunens ärenden.
Ett kommungemensamt e-arkiv som bevarar och tillgängliggör Uppsala kommuns digitala kulturarv.	Strategisk IT-plan, Arkivregler	Snabb och enkel åtkomst till information för medborgare. Förenklad och kvalitets-säkrad hantering av

		ärenden för kommunen.
Konsekvent uppföljning och rapportering av kommunens IT.	Strategisk IT-plan	Underlag för förbättring och utveckling av verksamheten.
Lämplig informationssäkerhetsnivå fastställd och uppnådd.	Strategisk IT-plan	Information är tillgänglig, riktig, spårbar och vid behov konfidentiell.
Utveckla samarbetet med aktörer utanför kommunen, bland annat universitetet, för att öka kännedomen och användningen av arkiv.	Kulturpolitiska programmet	Kommunens offentliga handlingar bidrar till insyn och forskning.
Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ska utvecklas, användas och spridas inom Uppsala kommuns verksamheter.	Program för full delaktighet	Alla kan ta del av kommunens information.
Tillgängligheten ska öka i offentliga lokaler.	Program för full delaktighet	Alla kan tryggt förflytta sig, vistas i och använda offentliga lokaler.
En konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut.	Program för full delaktighet	Goda förutsättningar för att ta hänsyn till tillgänglighetsperspektiv i beslutsfattandet.
Genomföra managementindex enligt SIQ i syfte att mäta styrförmågan i Uppsala kommun.	-	Underlag för förbättring och utveckling av styrförmågan.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N9.3

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	54	53	56	56	Öka	~
2. Företagarnas uppfattning av kommunens service	67	-	-	71	Öka	↗

N9.3.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Västerås, Örebro).

N9.3.2: Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås, Örebro).

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Attraktiv arbetsgivare 2020 - samordning av åtgärder och insatser som bidrar till att stärka Uppsala kommun som Attraktiv arbetsgivare.		Det är lättare att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare.
En modern och effektiv digital arbetsplats som bidrar till Uppsalas attraktivitet som arbetsgivare.	Strategisk IT-plan	Färre och mer användarvänliga lösningar ger en

smartare och enklare vardag för chefer och medarbetare.

Uppdrag: Säkra kompetenförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Starta upp och samordna ett gemensamt arbete med de nämnder som har svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper.	CEMR art 11	Det är lättare att attrahera, rekrytera och behålla verksamhetskritiska kompetenser.
Säkerställa att arbetssätt för hur berörda verksamheter ska upptäcka och agera mot förtryck och våld finns och är kända. Information ska finnas för våldsutsatta om vilka möjligheter till stöd och hjälp som finns tillgängliga oavsett aktör.	Program mot kvinnofridskränkning och våld i nära relation, CEMR art 22	Chefer vet att de ska söka stöd hos specialistkompetenser om problematik av detta slag kommer upp i dialog med en medarbetare.

Uppdrag: Fortsätta genomförandet av heltidsreformen. (KS, GSN, UBN, IFN och KTN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Leda kommungemensamt införandeprogram av heltid som norm (2017 - 2018).	CEMR art 11	Heltidskonverteringen genomförs på ett smidigt och bra sätt.

Uppdrag: Påbörja arbetet med att utforma en modell som ger medarbetare som önskar möjlighet att få tjänstledigt på deltid från heltidsarbete. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utforma en modell som ger medarbetare som önskar möjlighet att få tjänstledigt på deltid från heltidsarbete.	CEMR art 11	Modell för att genomföra tjänstledighet på deltid finns framtagen.
Planera och förbereda införande av ny modell för tjänstledighet på deltid.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 11	Modell för tjänstledighet på deltid genomförs på ett smidigt och bra sätt.

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Planera och samordna kommunens arbete och processer för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete för jämställda löner.	CEMR art 11	Goda förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart arbete för jämställda löner.
Se över hur jämställdhetsbudgetering kan fungera som verktyg för att intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.	CEMR art 11	Underlag finns för att ta fram åtgärder för jämställda löner i kommunen.
Utbildning för chefer i lönesättning utifrån jämställdhet.	CEMR art 11	Goda förutsättningar för chefer att genomföra åtgärder för jämställda löner i kommunen.

Uppdrag: Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra "Vita jobb"-modellen. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram metod för att ställa och följa upp kollektivavtalsliknande villkor.	-	Starkare styrning för en hållbar konsumtion i kommunen.

Uppdrag: Föra in metoder för en mer tillitsbaserad styrning för att tillvarata medarbetares engagemang och kompetens. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa strukturer och verktyg för nämnder och chefer att införa tillitsbaserad styrning.	-	Goda förutsättningar för en styrning i kommunen som tar tillvara medarbetarnas kompetens och engagemang.

Uppdrag: I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda möjligheterna att införa traineeprogram för nyanlända akademiker.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 6	Goda förutsättningar för att nyanlända akademiker får arbete och kommunen får tillgång till kompetens.

Utreda möjligheten att införa ett ekonomiskt stöd för de arbetsplatser som tar emot nyanlända på praktik/nya anställningar.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik, CEMR art 5	Goda förutsättningar för att nyanlända får praktik eller anställning.
Tillgången till praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, exempelvis gymnasiesärskolans elever, ska öka.	Program för full delaktighet, CEMR art 10	Personer med funktionsnedsättning får arbetslivserfarenhet.

Uppdrag: Inför möjligheter till grön rehab för anställda i Uppsala kommun i syfte att minska stressrelaterad ohälsa. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samarbete med AMN införa möjligheter till grön rehab för anställda i Uppsala kommun i arbetsmarknadsverksamhetens praktiska verksamhet.	CEMR art 11	Kommunen kan rehabilitera medarbetare på flera olika sätt.

Uppdrag: Stärka studenters jobb- och karriärmöjligheter (i Uppsala kommun) genom samverkan med universiteten inom ramen för studentmedarbetaransättning, samt öppna för fler möjligheter för studentmedarbetare inom Uppsala kommuns verksamheter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka samverkan med universiteten och säkra en väg in för studenter att söka anställning.	-	Det är lätt för studenter att komma i kontakt med och söka jobb hos Uppsala kommun.
Verka för att företag i Uppsala och studenter hittar varandra och därmed tillsammans bidrar till Uppsalas utveckling.	-	Det är lätt för studenter att komma i kontakt med och söka jobb hos företag i Uppsala.

EU-bidrag och statsbidrag

EU-bidrag	Stöd till:	Belopp 2018	Koppling till nämndens politik
Regionala utvecklingsfonden	Minskad klimatpåverkan från plast inom kommunal verksamhet	1,1 mnkr	Nämnden leder och samordnar arbetet inom miljö- och klimatfrågor
Regionala utvecklingsfonden	Lokalt klimatarbete, regionalt lärande och färdplaner mot en koldioxidsnål ekonomi	0,5 mnkr	Nämnden leder och samordnar arbetet inom miljö- och klimatfrågor
Migrationsfonden	Agata - Utveckla asyl- och mottagningsprocessen för asylsökande och nyanlända genom att kvalitetssäkra verksamhetssystem	2,7 mnkr	Nämnden leder och samordnar arbetet inom integrationsfrågor
Europeiska socialfonden	Effektivare mottagande	1,0 mnkr	Nämnden leder och samordnar arbetet inom integrationsfrågor
Jordbruksverket	Förskolor och skolor som serverar mjölkprodukter	1,5 mnkr	

Statsbidrag	Stöd till:	Belopp 2018	Koppling till nämndens politik
Länsstyrelsen	Finskt förvaltningsområde	0,6 mnkr till samordningsfunktion på kommunledningskontoret, resterande statsbidrag på 1,4 mnkr fördelas till berörda nämnder (summa 2,0 mnkr)	Nämnden styr, stödjer och samordnar arbetet för att uppfylla minoritetsslagen
Naturvårdsverket	Klimat effektiv plastupphandling	0,9 mnkr	Nämnden leder och samordnar arbetet inom miljö- och klimatfrågor
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	Åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	3,8 mnkr	Nämnden ansvarar för krisledning och säkerhet

Budget 2018

Kommunstyrelsens driftbudget

Kommunstyrelsens budget utgår från den budget som kommunfullmäktige beslutat i Mål och budget.

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget Kommunstyrelsen 2018 (belopp i tkr)					
	Kommunbidrag 2017	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	61 667	63 529	0	335	6 495	69 793
2 Infrastruktur	145 838	168 198	0	64 777	0	226 461
3 Kultur och fritid	8 928	8 139	0	0	0	7 625
5 Vård och omsorg	10 000	4 300	0	0	0	4 300
6 Särskilt riktade satsningar		0	0	2 706	0	2 706
7 Affärsverksamhet	17 110	18 068	0	73 090	0	91 158
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	112 140	117 622	1 440	1 828 733	731 205	2 686 593
TOTALT	355 683	379 856	1 440	1 969 641	737 700	3 088 637

Under 2018 budgeteras kostnaderna att uppgå till 3 089 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag på 380 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter som budgeteras till 1 972 miljoner kronor och fördelning med 738 miljoner kronor. I fördelning återfinns nämndernas del av stabskostnader, IT-verksamheten samt arbetsplatser. De två kommande tabellerna visar budgeten uppdelad på kommunledning och stadsbyggnad för att ge en tydligare bild.

Kommunstyrelsen - kommunledning

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget Kommunstyrelsen - KLK 2018 (belopp i tkr)					
	Kommunbidrag 2017	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	61 667	63 529	0	335	6 495	69 793
2 Infrastruktur	88 211	112 199	0	8 046	0	113 731
3 Kultur och fritid	8 928	8 139	0	0	0	7 625
5 Vård och omsorg	10 000	4 300	0	0	0	4 300
6 Särskilt riktade satsningar		0	0	2 706	0	2 706
7 Affärsverksamhet		0	0	0	0	0
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	108 163	114 530	1 440	528 006	631 512	1 283 081
TOTALT	276 970	302 697	1 440	539 093	638 007	1 481 237

Inom kommunledning uppgår kostnaderna till 1 481 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag som uppgår till 303 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter på 541 miljoner kronor och fördelning av stabskostnader och IT-verksamheten med 638 miljoner kronor. I budget återfinns riktade satsningar från Mål och budget 2018-2020 med 32 miljoner kronor för besöksnäring, evenemang, totalförsvar, ökad trygghet och hållbarhet.

Kommunstyrelsen - stadsbyggnad

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Budget Kommunstyrelsen - SBF 2018 (belopp i tkr)					
	Kommunbidrag 2017	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet						
2 Infrastruktur	57 627	55 999		56 731		112 730
3 Kultur och fritid						
5 Vård och omsorg						
6 Särskilt riktade satsningar						
7 Affärsverksamhet	17 110	18 068		73 090		91 158
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	3 977	3 092		1 300 727	99 693	1 403 512
TOTALT	78 714	77 159	0	1 430 548	99 693	1 607 400

Kommunstyrelsens ansvar inom stadsbyggnad är strategisk och översiktlig planering, fastighetsavdelningen med in- och uthyrning samt förvaltning av verksamhetslokaler och bostäder, mark- och exploateringsverksamheten inklusive Ulleråkers fastighetsförvaltning. Från 2018 ingår även bygglogistikcenter i mark- och exploateringsverksamheten.

Inom stadsbyggnad uppgår kostnaderna i budget 2017 till 1 607 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag 77 miljoner kronor, taxor, avgifter, hyresintäkter och övriga intäkter 1 430 miljoner kronor samt fördelning av arbetsplatskostnader med 100 miljoner kronor.

Strategisk och översiktlig planering, liksom långsiktig lokalförsörjningsplanering finansieras helt av kommunbidrag, totalt 29 miljoner kronor. För 2018 satsas resurser bland annat på att få fram långsiktiga lokalförsörjningsplaner för samtliga verksamheter, fortsatt arbete med att prioritera rätt projekt utifrån den gemensamma projektportföljen samt att utveckla projektbeställning och projektstyrning. Många strategiska projekt och uppdrag ska genomföras bland annat avseende vatten, trafik och social hållbarhet. Betydelsefulla nya projekt under kommande år är fördjupad översiktsplan för fyr-spår och Bergsbrunna samt för Stabby/Flogsta. Inom landsbygdsarbetet pågår flera utvecklingsprojekt bland annat försök med så kallad medborgarbudget.

Fastighetsverksamheten i övrigt finansieras i huvudsak av hyresintäkter från kommunala verksamheter och externa hyresgäster. Fastighetsverksamheten är under omställning genom den förändrade organiseringen av egen regi-verksamheten. Fortsatt arbete med genomgång av avtal för att säkra korrekta intäkter. liksom med kostnadseffektiviseringar är nödvändiga under 2018 för att nå såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga mål.

Ulleråkers fastighetsförvaltning finansieras även fortsättningsvis till en del med skattemedel. Dels belastas resultatet av kostnad för ränta på markförvärvet, dels innebär drift och förvaltning av befintliga fastigheter (lokaler, bostäder och allmän plats) en nettokostnad eftersom hyresintäkterna inte täcker förvaltningskostnader. Behovet av skattefinansiering minskar successivt. När detaljplaner för området vinner laga kraft, definieras den framtida markanvändningen och marken kan då omdefinieras från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Räntekostnaden för marken kommer då att belasta exploateringsprojektet fram till den tidpunkt marken säljs. Under 2018 beräknas de två första detaljplanerna vinna laga kraft. Även nettokostnaden för fastighetsförvaltningen minskar successivt genom en mer aktiv förvaltning och utveckling/avveckling av fastigheterna.

Mark- och exploateringsverksamheten finansieras främst genom de exploateringsprojekt som pågår. Förvaltningen av markreserven är dels skattefinansierad, dels finansierad via arrende-

och hyresintäkter. Under första halvåret etableras ett bygglogistikcenter (BLC) som ska säkra hållbara och samordnade transporter av material till de stora utbyggnadsområdena såsom Rosendal, Östra Salabacke och Ulleråker. BLC kommer att finansieras av byggherrarna genom en obligatorisk avgift kopplad till utbyggnadsvolymen. För 2018 beräknas dessa intäkter och kostnader till 20 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens investeringar

Investeringar 2018 (belopp i mnkr)	Budget 2018
Ram enligt Mål och budget 2018	209
<i>Varav:</i>	
<i>Markförvärv (SBF)</i>	100
<i>Fastighet underhåll och förvärv (SBF)</i>	56
<i>Stadshus 2020 (SBF)</i>	3
<i>IT-system (KLK)</i>	47
<i>Gemensam service (KLK)</i>	3
Överförda medel från föregående år (prognos)	109
Total investeringsram 2018	318

Kommunstyrelsen har tilldelats 209 miljoner kronor för investeringar 2018. Till det tillkommer pågående investeringar som ännu inte avslutats och ska fortsätta under 2018. Kvarvarande medel av pågående investeringar för 2017 uppgår preliminärt till 109 miljoner kronor. Den totala preliminära investeringsbudgeten uppgår till 318 miljoner kronor. I samband med årsbokslutet görs ny sammanställning över pågående projekt och i samband med uppföljning för första kvartalet 2018 kommer investeringsbudgeten att vara uppdaterad.

Investeringsramen för markförvärv har höjts till 2018 för eventuella strategiska markförvärv. Även fastighetsverksamhetens investeringsram har höjts. Utöver eventuella förvärv av bostäder för sociala ändamål och löpande underhåll av bostäder och egenägda lokaler, innebär genomgången av fastighetsbeståndet inom Ulleråker att det klarlagts vilka lokaler som ska kvarstå och utvecklas, vilket innebär att underhållsinvesteringar behöver utföras. Vidare innebär återköpet av Hammarskogs herrgård att investeringsmedel behöver reserveras dels då underhållet är eftersatt, dels kopplat till beslut om framtida användning av områdets fastigheter.

Exploatering

Inom exploateringsverksamheten finns omkring 130 exploateringsprojekt i olika stadier av genomförande. De största ekonomiska flödena 2018 beräknas finnas i de stora stadsutvecklingsprojekten Östra salabacke, Rosendal, Östra Fyrislund och Fullerö. Inom Östra Salabacke och Rosendal pågår parallellt inflyttning, anläggning allmän plats och markförsäljning samt planering för kommande etapper, inom Rosendal även planering för skola och multihall. Inom Ulleråkersprojektet beräknas de första detaljplanerna vinna laga kraft under våren 2018, och första utbyggnad kan därmed komma att starta under hösten 2018 och första marktillträden i slutet av året eller i början av 2019.

Kommunstyrelsen har under 2017 beslutat om en samlad planeringsprocess med prioriteringskriterier för större stadsutvecklingsprojekt. Inom ramen för processen görs bedömningar av respektive projekts ekonomi samt hur projekten påverkar kommunkoncernens investeringar och framtida driftskostnader. I Mål och budget för 2018–2020 ingår exploateringsverksamhetens påverkan på de finansiella nyckeltalen utifrån dessa bedömningar av projektens ekonomi och utbyggnadstakt. I investeringsplaneringen för koncernen ingår de investeringsprojekt som följer av exploateringsverksamheten.

Många stadsutvecklingsprojekt kommer att vara pågående under en lång tid och påverka resultat- och balansräkning under många år. En ambition med den samordnade planeringsprocessen är att lägga ut genomförandet över tid för att matcha projekt som är i utbyggnadsskeden och därmed utgiftstunga, med projekt i senare skeden som genererar inkomster samt för att styra mot kommunens mål om antal nya bostäder och arbetsplatser.

Arbetet med genomlysning av den komplexa projektportföljen med många äldre projekt, fortsätter även under 2018. Avslut ska göras av helt färdigställda projekt liksom identifiering av och avslut av färdigställda etapper i pågående projekt.

Under 2017 har en översyn av avtalen för att säkerställa finansieringen av allmän plats genomförts. I kommande markförsäljningsavtal kan nu tydligt utläsas vilka intäkter som avser markförsäljning och ska redovisas mot årets resultat respektive ersättning för kommunens anläggande av allmänna anläggningar som ska periodiseras mot kommande avskrivningar. Den redovisningsmodell som tidigare tillämpats innebar att intäkter för projekten fördes mot balansräkningen tillsammans med projektens samtliga utgifter, vid projektavslut fördes projektens nettoresultat mot resultaträkningen.

De förändrade principerna samt stängningen av äldre projekt och etapper, kommer att ge stora och positiva engångseffekter på kommunens resultat- och balansräkning. Beloppsnivåerna är ännu mycket osäkra och lyfts inte in i budgeten med hänvisning till försiktighetsprincipen. Effekterna för 2017 kommer att redovisas i bokslut tillsammans med analys inför kommande år. En första bedömning av effekterna för 2018 kan göras i uppföljningen för första kvartalet.

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till kommunstyrelsen. Åtgärderna har arbetats in i verksamhetsplanen som åtgärder till uppdrag eller nämndmål.

Riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/riktlinje-for-uppsala-kommuns-normkritiska-arbete-for-okad-jamstalldhet-enligt-cemr/>

Miljö- och klimatprogram 2014–2023

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/miljo--och-klimatprogram-20142023/>

Näringslivsprogram 2017

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/naringslivsprogram/>

Översiktsplan 2016

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/oversiktsplan-2016/>

Strategisk IT-plan (länk till beslutsärende)

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/organisation/ledning/kommunstyrelsen/moten/2015/16-september-2015/policy-och-strategisk-plan-for-it-utveckling-och-digitalisering-i-uppsala-kommun/>

Landsbygdsprogram

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/landsbygdsprogram-for-uppsala-kommun/>

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/program-for-full-delaktighet-for-personer-med-funktionsnedsattning/>

Åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet 2014-2021

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/atgardsprogram-for-battre-luftkvalitet/>

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2016-2018

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/handlingsplan-mot-valdsbejakande-extremism/>

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter 2017-2019

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/handlingsplan-for-att-framja-manskliga-rattigheter-20172019/>

Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik

(beslutas under 2017)

Drogpolitiskt program

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/drogpolitiskt-program/>

LÖK (Lokal Överenskommelse med Föreningslivet)

<https://www.uppsala.se/kultur-och-fritid/stod-och-bidrag/samverkan-med-foreningslivet/>

Program mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/program-mot-kvinnofridsrankningar-och-vald-i-nara-relationer/>

Vattenprogram

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/vattenprogram/>

Policy för hållbar utveckling

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/policy-for-hallbar-utveckling/>

Idrotts- och fritidspolitiskt program

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/idrotts--och-fritidspolitiskt-program/>

Arkivregler

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/organisation/ledning/kommunstyrelsen/moten/2017/8-mars/arkivregler-for-uppsala-kommun/>

Kulturpolitiskt program

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/kulturpolitiskt-program/>

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Uppföljningen av verksamhetsplanen utgår från resultat kopplade till genomförd verksamhet och avsatt budget. Värdering av resultatet görs utifrån mål för verksamhet och ekonomi.

Förhållningssätt kring uppföljning

- Nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaderna för den, även om en strikt ekonomisk kalkyl inte kan tas fram.
- Uppföljningen ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor.
- Uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden eller mellan utförare.

Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Uppföljning	Underlag	Beslutsinstans
Månadsuppföljning	Månadsbokslut och avvikelserapportering från fastställd budget.	Anmäls i kommunstyrelsen.
Uppföljning per april	Ekonomiskt resultat, helårsprognos, inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget.	Kommunstyrelsen i juni 2018.
Uppföljning per augusti	Ekonomiskt bokslut, helårsprognos samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget, KF-/KS-uppdrag, samt program och övriga planer.	Kommunstyrelsen i oktober 2018.
Uppföljning per helår	Underlag till årsbokslut och årsredovisning. Uppföljning av inriktningsmål, uppdrag och indikatorer samt policyer och riktlinjer.	Kommunstyrelsen i april 2019.

Bilaga 3 Kommunstyrelsens nyckeltal

Nyckeltal används för att följa utvecklingen inom kommunens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. I många fall går det också att göra jämförelser inom Uppsala. Exempelvis kan som regel de indikatorer och nyckeltal som rör individer redovisas uppdelat på kön och i många fall även utifrån geografi (exempelvis stad/landsbygd).

Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot nämndmålet. I nyckeltalstabellerna nedan framgår om ett nyckeltal används som indikator till ett nämndmål eller inte. Indikatorernas främsta syfte är att visa om utvecklingen går i önskvärd riktning och ge underlag för att ompröva kommunstyrelsens styrning. Det finns i många fall en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. Det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under innevarande år. En bedömning av effekten av kommunfullmäktiges styrning behöver därför göras genom en mer långsiktig analys av utvecklingen i kombination med att följa mer närliggande förändringar, exempelvis i vilken mån åtgärder har genomförts och vilka tidiga effekter åtgärderna anses ha lett till.

Nyckeltalen följer den verksamhetsindelning som är gjord av SKL inom ramen för Klassa-projektet. Det handlar om en viss anpassning av den indelning som SCB använder sig av för framför allt den ekonomiska uppföljningen. Anledningen till att SKL anpassat indelningen är att få en indelning som fungerar bättre för verksamhetsuppföljning och för att beskriva processer. Indelningen finns på flera nivåer där lägre nivåer är mer detaljerade beskrivningar av högre nivåer. Här används indelningen för den högsta nivån för kärnprocesser som grund för indelning av nyckeltal:

- Fysisk planering
- Miljö- och samhällsskydd
- Infrastruktur
- Näringsliv, arbete och integration
- Utbildning
- Kultur, fritid, turism
- Vård och omsorg
- Särskilda samhällsinsatser

Därutöver hamnar några nyckeltal i den högsta nivån för stödprocesser, exempelvis Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll eller HR/Personal. Dessa nyckeltal redovisas tillsammans med övergripande nyckeltal under rubriken Kommunövergripande.

Fysisk planering		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal bostäder i anvisad mark (genomsnitt senaste tre åren)	Egen uppföljning	
Antal byggherrar	Egen uppföljning	

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv per invånare] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser från trafikarbete och arbetsmaskiner [ton CO2ekv/inv] (kommungeografiskt)	SMED (Transporter, exkl. övrigt, samt arbetsmaskiner)	Mål 3.1
Andel miljöfordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Kolada (U00437)	Mål 3.1
Överskridande normvärde partiklar PM10 (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Överskridande normvärde kvävedioxid (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Antal arter vid provfiske i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av fosfor i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av zink i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av koppar i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av PFAS i grundvatten	Egen mätning	
Halt av BAM i grundvatten	Egen mätning	
Andel naturreservat av total areal	SCB	Mål 3.1
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommungeografiskt)	Vidareutvecklas nationellt	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi)	Egen uppföljning	Mål 3.1

Infrastruktur		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Andel som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Kolada (N07900)	
Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	PTS Statistikportal	
Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel	Post- och telestyrelsen	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen (dagbefolkning)	SCB	
Förvärvsarbetande med bostad i regionen (nattbefolkning)	SCB	
Kvot mellan dagbefolkning och nattbefolkning	Beräknat utifrån SCB	
Antal nyregistrerade företag	Tillväxtanalys/SCB	
Antal företag, skillnad mot föregående år	Bolagsverket	
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	Kolada (N00941)	
Företagarnas uppfattning av kommunens service	Kolada (U07451)	Mål 9.3
Nettoinflyttning till landsbygden	SCB	
Andel andra upplåtelseformer än äganderätt på landsbygden	SCB	
Antal boende per jobb på landsbygden	SCB	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter (Nöjd-Inflytande-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommunikationer fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommersiell service fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning och gång och cykelbanor fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Möten godkända av ICCA, minst 50 delegater och en natts övernattnig, m.m.	ICCA Statistics Report	
Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK)	Egen uppföljning	
Antal idéburna offentliga partnerskap (IOP)	Egen uppföljning	
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	Kolada (N40009)	
Detaljhandels omsättning i Uppsala City	Cityklimatet (Fastighetsägarna MittNord)	
Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	Migrationsverket (Antal genomförda anvisningar per kommun)	
Antal mottagna i flyktingmottagande under året per 1 000 invånare	Kolada (N01986, N01951)	
Anvisade ensamkommande barn, antal per 1 000 invånare	Kolada (N02002 N01951)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som förvärvsarbetar	Kolada (N00700)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som studerar (CSN-berättigad utbildning)	Kolada (N00701)	
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	Kolada (N18008)	
Nettokostnad flyktingmottagande, kr/inv	Kolada (N40010)	
Antal exporterande företag i Uppsala kommun	Business Sweden	

Utbildning		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kultur, fritid och turism		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år	SCB/Tillväxtverket	

Vård och omsorg		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	Kolada (N00957)	
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	
Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år	Kolada (N00925)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00923)	

Vård och omsorg		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	SCB medborgarundersökning	
Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, andel	Kolada (U01406)	
Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, andel	Folkhälsomyndigheten	
Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel	Kolada (U01413)	
Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa ung	Mål 4.1
Ungdomar som uppger att de mår bra, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa ung	Mål 4.1
Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel	Kolada (U01404)	
Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel	Folkhälsomyndigheten	

Särskilda samhällsinsatser		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00402)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	Kolada (U00401)	Mål 9.3
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	Kolada (U00400)	
Här är bäst att bo. Tidningen fokus ranking av 290 kommuner, bäst resultat 1	Tidningen Fokus undersökning BästAttBo	
I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	Medborgarundersökningen	
Ungdomar som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa - ung	Mål 4.1
Ungdomar som alltid känner sig trygga på stan eller in centrum, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa - ung	Mål 2.1 Mål 4.1
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07403)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07402)	
Medborgares helhetsbedömning av hur trygga de är (del av Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00405)	
Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	Kolada (U07402)	
Sveriges bästa miljökommuner. Aktuell hållbarhets ranking av 290 kommuner	Aktuell hållbarhet	Mål 3.1
Sveriges bästa klimatanpassningskommuner. Svensk försäkrings och IVL Svenska Miljöinstitutets ranking av kommuner	Svensk Försäkring	Mål 3.1
Insamlat hushållsavfall (kg/inv)	Kolada (U07801)	
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning	Kolada (U07414)	
Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt totalt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt för lokaler)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt för bostäder)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m ²) för skolverksamhet (kommunorganisatoriskt för verksamhets- och fastighetsenergi)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	
Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Total energianvändning för motoriserade transporter (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Kemikalieförbrukning städ, antal ml/m ²	Egen uppföljning	
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	SCB	
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	Kolada (U00408)	
Ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen, andel	Liv och hälsa ung	
Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00200)	
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00201)	
Årsarbetare, kommunalt anställda i ledningsarbete (andel)	Kolada (N00073)/(N00098)	
Nya tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00215)	
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00202)	
Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid	Egen uppföljning	
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun (andel)	Kolada (N00205)	
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00216)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	Kolada (U00200)	Mål 9.1 (könskillnad)
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende mål, utvärdering och förväntningar (styrningsindex)	Kolada (U00203)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex)	Kolada (U00202)	Mål 9.2
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex)	Kolada (U00201)	
Index över attraktiva arbetsvillkor	Nyckeltalsinstitutet	
Andel avslutade arbetsskador och tillbud i förhållande till antal anmälda	Egen uppföljning (KIA)	
Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda	Egen uppföljning	Mål 9.1
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	Egen uppföljning	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (enligt Lag (1997:614) om kommunal redovisning)	Kolada (N00090)	
Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)	Egen uppföljning	
Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	Kolada (N00951)	
Låneskuld per invånare	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita)	SCB	

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Förändring av skatt och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Förändring av nettokostnad för egentlig verksamhet	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Soliditet, kommunkoncern	Kolada (N03110)	
Soliditet, kommun	Kolada (N03106)	
Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03034)	Mål 1.1
Soliditet, kommun, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03002)	